

Здатність домовлятися як найвищий
ВИЯВ
патріотизму

Підсумки року: вибори
негайно, аби врятувати
країну!

» стор. 4

Премія за інтелект

У 2021 році 20
абітурієнтам, які
найкраще складуть
ЗНО, виплатять по 5
тисяч гривень, а от на
пробне тестування можна
записатися до 19 січня

» стор. 3

«Щоб не було бардаку»

Лукашенко
готовий поділитися
повноваженнями та
збирає Народний
з'їзд Білорусі

» стор. 8

Україна молода

Середа, 30 грудня 2020 року

№130 (5732)

Учорашні курси
НБУ:
1 \$ = 28,366 грн
1 € = 34,645 грн
1 рос. руб. = 0,384 грн

Урок справедливості

» стор. 11

■ РИМА ТИЖНЯ

Новорічне

Олександр ІРВАНЕЦЬ

Опівнічний урочий дзвін
Пролуна вже за кілька годин.
Йде двадцятому року на зміну
Рік дві тисячі двадцять один.
Ми усі, від старих до малечі,
Геніальні і посередні, —
Всі чекаєм, що буде він легшим
І привітнішим за попередній.
Ми втомилися від колізій,
Ми про спокій подумки молимося.
І вітатиме нас телевізор
Хрипкуватим втомленим голосом.
При святковім столі ми зійдемося
У ту мить між двома роками —
Хтось в Карпатах у резиденції,
Хтось в окопах, а хтось у камері...
Хай ялинка вогнями жаріє,
Хай кружляє сніжинок рій,
І нехай же збуваються мрії,
Бо людина не може без мрій

Нумерологічний прогноз на рік 2021-й

У новорічну ніч після святкового домашнього застілля хтось-таки й навідається до головної ялинки країни.
Фото з сайту пв.ua.

«Протиковідна вакцина в Україні з'явиться не раніше лютого».

За інформацією Міністерства охорони здоров'я

■ ЗАРАЗА

Плани на «коронне» щеплення

У Києві планують створити центр зберігання протиковідних вакцин

Катерина БАЧИНЬСЬКА

Про підготовку до вакцинації на своїй сторінці у «Фейсбуці» повідомив голова парламентського медичного комітету Михайло Радущкий. За словами народного депутата, розглядають варіант створення національного центру зберігання або в столиці, або ж поблизу міжнародного аеропорту «Бориспіль». Центр буде обладнано холодильниками, здатними одночасно вмістити сотні тисяч доз вакцини. Радущкий додав, що з центру зберігання до пунктів щеплення в регіонах вакцини транспортуватиме логістична компанія у спеціальних термобоксах. Очікується, що в регіонах вакцина зможе зберігатися не довше п'яти діб.

Вакцина в Україні з'явиться не раніше лютого, зазначають у МОЗ. А в бюджеті на вакцинацію виділили понад три мільярди гривень. Ще уряд планує створити додатковий фонд, який збиратиме кошти для закупівлі вакцин від коронавірусу та на доплати лікарям. «Тут така логіка: вакцина прилітає на літаку, від машини до складу ми транспортуємо її в термоконтейнері з сухим льодом, потім перевантажуємо в холодильник, в яких вона може зберігатися тривалий час. Далі ми прораховуємо, як і в якій кількості цю вакцину треба привезти в пункт щеплення, і в пункті щеплення вона може зберігатися п'ять днів при температурі від +2 до +8», — заявив головний санітарний лікар Віктор Ляшко.

Водночас за минулу добу в Україні зафіксували 6 тис. 988 нових випадків коронавірусної хвороби. Такі цифри надає Міністерство охорони здоров'я. Зокрема, захворіли 324 дитини та 337 медпрацівників. Найбільша кількість підтверджених випадків зареєстрована в Києві, Одеській, Полтавській, Львівській і Запорізьких областях. В опозиції ж заявляють: кількість інфікованих зменшується, бо влада не збільшує кількість тестувань, і багато людей хворіють, не перевіряючись. А вже попередньо в МОЗ за добу обіцяли робити 75 тисяч перевірок на вірус, однак за минулу добу протестували лише 15 тисяч осіб. І більшість тестів українці роблять за власний кошт. А це, нагадаємо, від 750 до 2 тисяч гривень. ■

Тарас ЗДОРОВИЛО

На фронті ворог іще більше активізувався й знахабнів: 28 грудня в зоні бойових дій було зафіксовано 13 порушень режиму припинення вогню.

Так, поблизу населеного пункту Водяне, на Приазов'ї, російсько-окупаційні війська неодноразово відкривали вогонь у бік українських позицій із мінометів 120-го калібру та гранатометів різних систем. А для коригування вогню противник застосував БПЛА, подальше використання якого, після перетину лінії розмежування, зупинили наші засоби РЕБ.

Неподалік Південногозбрійні формування Російської Федерації також відкривали вогонь із мінометів, проте вже 82-го калібру. Крім них, застосували і великокаліберні кулемети. Вогневу активність російсько-окупаційних військ було помічено й на околицях Мар'їнки та Авдіївки, де противник кілька разів вів вогонь у бік українських позицій із гранатометів різних систем. Поруч зі Світлодарськом окупанти застосували автоматичні станкові гранатомети та великокаліберні куле-

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Середня сума, яку жителі України готові витратити на новорічний стіл, складає 1 тис. 440 гривень. Це на 3,6 відсотка більше, ніж торік, якщо підрахувати весті в національній валюті. Результат соціологічного опитування озвучив пресі аналітик Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва Петро Бурковський. За його словами, цього року з 23 до 16 відсотків знизилася кількість українців, які повідомили про повну відсутність коштів на придбання святкового продуктового кошика.

Цього разу новорічні торжества матимуть здебільшого домашній характер. «Понад 80 відсотків опитаних розповіли, що планують зустріти Новий рік удома, в колі родини, — каже пан Бурковський. — А дев'ять відсотків сподіваються провести новорічну ніч у гостях». Причому сам вибір має вікову ознаку. Кожна п'ята молода людина (18-29 років) мріє про цікаву ком-

Тарас ЗДОРОВИЛО

Коронавірусний рік приніс українцям не тільки пов'язанні зі здоров'ям біди, а й суттєво вдарив по гаманцях: за підрахунками аналітиків ринку, купівельна спроможність споживачів України впала на... 40 відсотків.

Експерти називають низку найважливіших чинників, найсуттєвішим із яких вважають катастрофічне падіння економіки країни і, як наслідок, — втрату роботи чималою кількістю людей (за час пандемії армію безробітних поповнили щонайменше 150 тисяч наших співгромадян). Малий та середній бізнес теж зазнали значних збитків. Добивають пересічного українця й зростання тарифів на комуналку (про що «УМ» писала в попередньому номері). Підкинули у 2020 році хмизу у вогонь і примхи погоди: через посуху і невражай здорожчали продукти харчування.

Натомість підвищення соціальних виплат було проведено державою в середньому лише на... 10%, тож і не дивно, що купівельна спроможність в Україні знизилася

■ НА ФРОНТІ

Залпами по тиші

Окупанти нахабніють, постійно порушуючи режим припинення вогню

мети. А біля Новоолександрівки — ручні протитанкові гранатомети та стрілецьку зброю.

Поблизу Чермалика ворог також застосував стрілецьку зброю. Внаслідок ворожого вогню один наш воїн отримав кульове поранення (військовослужбовця було доправлено до медичного закладу та надано кваліфіковану допомогу лікарів).

Про порушення режиму припинення вогню збройними формуваннями РФ було повідомлено представників ОБСЄ через Українську сторону СЦКК.

Станом на 7-му годину ранку 29 грудня порушень режиму припинення вогню не зафіксовано: по всій лінії розмежування спостерігається тиша.

Варто зауважити, що у районі проведення Операції Об'єднаних сил виконують за-

вдання й інші складові сил оборони: представники Нацполіції України зі складу ОС 28 грудня зафіксували 84 адміністративних правопорушення. Підрозділами поліції зведених загонів перевірено 4 тис. 771 транспортний засіб та 4 тис. 583 особи. Також було затримано трьох осіб, яких підозрюють у причетності до збройних формувань Російської Федерації та її найманців.

У понеділок через контрольний пункт в'їзду-виїзду «Станиця Луганська» на тимчасово окуповану територію України прослідувало 604 особи, на підконтрольну Україні територію прибуло 534 особи, а через КПВВ «Новотроїцьке» — 108 та 69 відповідно.

Як повідомила уповноважена Верховної Ради з прав людини Людмила Денісова, у по-

лоні на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей залишається... 251 громадянин України: «Їх звільнення з катівень є надважливим завданням усіх залучених до цього процесу компетентних органів».

При цьому вона нагадала, що рік тому, 29 грудня 2019-го, до своїх родин на підконтрольну уряду України територію повернулося 76 громадян, у тому числі 12 військовослужбовців, які перебували у полоні на тимчасово окупованих територіях Донбасу. «Протягом року до мене надходили звернення від звільнених громадян щодо сприяння забезпеченню їхнього соціального захисту», — заявила Денісова.

Вона додала, що зверталася до урядовців щодо законодавчого врегулювання питання встановлення статусу та правового захисту осіб, які були позбавлені свободи внаслідок збройної агресії проти України та щодо необхідності формування переліку суб'єктів надання медичних та реабілітаційних послуг, яким відшкодуватимуться витрати за надані звільненим особам послуги. ■

■ НОВОРІЧНА КАЛЬКУЛЯЦІЯ

А «шубу» не ховайте в шафу

За даними соціологів, українці планують зустріти майбутні свята за більш дорогим столом, ніж торік

панію друзів та родичів, а громадяни категорії «60+» (7%) воліють залишитися біля телевізорів. Є серед опитаних і такі (6%), хто не переймається святом узагалі, віддаючи перевагу буденному сну. Серед останніх чоловіків удвічі більше, ніж жінок.

Загальнонаціональне опитування Фонд «Демократичні ініціативи» провів спільно з Київським міжнародним інститутом соціології у першій половині грудня у всіх регіонах України, за винятком Криму та окупованих територій Донбасу. На запитання погодилися відповісти 2 тис. 4 респонденти. ■

■ ГАМАНЕЦЬ

Бідність до бунту доведе

Експерти порахували, наскільки зубожіли українці

ся ледь не вдвічі лише за рік. А з посиленням карантинних справ в країні пішли ще гірше, й людям доводиться економити на продуктах першої необхідності та на якості харчування (половина з того, що могли покласти у свій візок у супермаркеті українці ще рік тому на тисячу гривень, тепер стало просто недоступним).

А що вже говорити про купівельну спроможність щодо побутової техніки та одягу — справи тут геть кепські. І, як абсолютно логічно стверджують експерти, це, швидше за все, пов'язано з тим, що громадяни намагаються економити й менше роблять спонтанних покупок.

Справедливості заради варто додати, що, наприклад, у європейців справи теж поганенькі: 16% населення країн-членів Європейського Союзу живуть під загрозою фінансового зубожіння, про що свідчать дані, оприлюднені Єврокомісією ще 17 жовтня. І, зрозуміло, не останню роль у цьому зіграла пандемія.

Та європейці європейцями, а нашим можновладцям треба піклуватися про власний народ, проте складається враження, що керуються вони тезою: «Корову» треба менше годувати та більше доїти!». Але з таким підходом влади до «простоліду» недалеко й до соціальних бунтів! ■

■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА

107 млрд гривень витратили українці на онлайн-покупки в інтернеті цього року, згідно з результатами дослідження групи компаній EVO.

на 640 млн гривень виписано штрафів за незаконний видобуток піску в нашій державі, повідомив голова Держгеоінспекції України Андрій Мальований.

75 тис. громадян Білорусі виїхало в Україну протягом серпня-вересня, поінформували на сайті ТСН.

по 3 тис. гривень кожен українець витратив за цей рік на виплату держборгу, заявив голова Рахункової палати Валерій Пацкан.

118 трансплантацій органів зробили в Україні від початку року, похвалився міністр охорони здоров'я Максим Степанов.

■ ПАРЛАМЕНТ

Обраним усе можна?

20 депутатів не відвідали жодне засідання ВР у грудні

Інна СТЕПАНЧУК

Ухвала закону про Державний бюджет України на 2021 рік, призначення двох нових міністрів (Сергія Шкарлета на чолі Міністерства освіти і науки України й Романа Лещенка очільником Міністерства аграрної політики та продовольства), закон про відтермінування касових апаратів для ФОПів (що, однак, не надто збило напругу в протестних настроях підприємців), закон про відновлення відповідальності про недостовірне декларування (у відповідь на скандальне рішення Конституційного Суду) — такий головний короткий підсумок роботи Верховної Ради в грудні.

У січні наступного року Верховна Рада перебуватиме на карантині разом з усією країною. Точніше, не зовсім на карантині, бо робота в січні триватиме в «комітетах, комісіях, фракціях і групах». А перше пленарне засідання відбудеться 26 січня. Втім, враховуючи, що навіть у сесійні дні далеко не всі депутати пітніють над законотворчістю, можна припустити, що більшість нардепів просто насолоджуватиметься різдвяними канікулами.

Цікаві дані по закінченню останнього в цьому році сесійного тижня оприлюднила Всеукраїнська громадська організація «Комітет виборців України» на своєму сайті. Так, за даними електронної реєстрації, що їх аналі-

зував КВУ, в грудні 20 народних депутатів не були зареєстровані на жодному засіданні Ради. Ще 11 депутатів відвідали лише одне або два засідання, 14 депутатів були зареєстровані на трьох засіданнях. Найнижчі показники відвідування в депутатів «Опозиційної платформи — За життя» та ВО «Батьківщина». Лише третина депутатів цих фракцій були в середньому зареєстровані на засіданнях Ради: 33,2% та 32,3% відповідно. Недалеко від них утекли з показниками відвідування депутати групи «За майбутнє» — 38%.

А от найвищі показники відвідування в депутатів фракції «Європейська Солідарність» і «Слуга народу». В середньому на засіданнях Ради було зареєстровано 56,9% депутатів ЄС та 56,7% депутатів «Слуги народу». Зокрема, серед депутатів ЄС усі засідання Ради відвідали Володимир Ар'єв, Володимир В'ятрович, Артур Герасимов, Олексій Гончаренко, Микола Княжицький та інші, повідомляє КВУ. Серед «слуг народу» жодне засідання не пропустили Олександр Корнієнко, Дмитро Наталуха, Михайло Радущкий, Микола Тищенко, Дмитро Костюк та інші.

Як ходять — так і голосують. Серед фракцій і груп ВР найнижчі показники голосувань у депутатів «Опозиційної платформи — За життя». В середньому вони взяли участь лише в 36% голосувань Ради. Комітет виборців

України з'ясував, що 30 народних депутатів пропустили понад 90% голосувань парламенту. Із них 21 народний депутат не проголосував жодного разу за місяць. Йдеться як про депутатів, які взагалі були відсутні на засіданнях, так і про тих депутатів, які були присутні в Раді, однак участі в голосуваннях не брали (не натискали «за», «проти» чи «утримався»). Зокрема, жодного разу не проголосували Юрій Солод, Юлій Іоффе, Тарас Козак (ОПЗЖ), Ігор Колихаєв («За майбутнє»), Сергій Ларін (ОПЗЖ) проголосував один раз за місяць, Дмитро Шенцев (позафракційний) — 6 разів, Сергій Львовичкін (ОПЗЖ) — 10 разів, Юрій Бойко (ОПЗЖ) — 13 разів. Що ж, протирати штани — теж робота, яку треба комусь виконувати. Тільки виборці мають пам'ятати, що це «протирання штанів» вони оплачують із власних кишень.

Водночас, підсумовуючи весь парламентський рік, голова ВР Дмитро Разумков у ефірі телеканала «Україна 24» зазначив, що цього року Верховна Рада працювала достатньо злагоджено з багатьох аспектів, за винятком кількох законопроектів. «Якщо ми з вами подивимося на роботу парламенту, особливо на початку пандемії, то незважаючи на прапори, групи, фракції тощо відклали політику і працювали на результат. І коли змінювали бюджет, коли створювали «ковідний» фонд та ухвалювали багато інших законів, пов'язаних із протидією ковіду, і зараз, коли виходили із ситуації з конституційною кризою», — сказав Разумков.

Утім не завжди успішні голосування наприкінці року показали: монотонності в парламенті вже немає. А отже, наступний парламентський рік буде досить цікавим і неоднозначним. ■

■ ЗАОХОЧЕННЯ

Премія за інтелект

У 2021 році 20 абітурієнтам, які найкраще складуть ЗНО, виплатять по 5 тисяч гривень, а от на пробне тестування можна записатися до 19 січня

Катерина БАЧИНСЬКА

Пандемія пандемією, а зовнішнє незалежне тестування — за розкладом. Реєстрація на пробне ЗНО розпочнеться вже з 5 січня і триватиме до 19 січня включно, повідомило Міністерство освіти і науки України. «Через епідеміологічні загрози у 2021 році кожен учасник або кожна учасниця зможе вибрати лише один предмет для проходження пробного ЗНО. Тестування з усіх предметів (українська мова, українська мова і література, історія України, математика, біологія, географія, фізика, хімія, англійська, іспанська, німецька та французька мови) відбудеться 10 квітня 2021 року», — заявили в МОН. Декого з абітурієнтів такі нововведення засмутили. «Я більше року готуюся до тестування і розраховувала, що зможу спробувати свої сили на трьох тестах. Врешті, це ж можливість перевірити не лише свої знання, а й моральну готовність до тестування. Тому ця новина — що можна буде обрати лише один тест, м'яко кажучи, мене засмутила», — коментує «УМ» 11-класниця Ірина Вовчук.

Підсумки пробного ЗНО-2021 для осіб, які введуть свої відповіді на спеціальному сервісі визначення результатів на сайті Українського центру оцінювання якості освіти, буде оприлюднено на їхніх інформаційних сторінках 16 квітня. Вартість пробного ЗНО у 2021 році різнитиметься за регіонами й коливатиметься в межах від 195 до 255 гривень. Підвищення вартості пробного ЗНО-2021 порівняно з попереднім роком зумовлене зменшенням очікуваної кількості тестувань і збільшенням оплати праці працівників першого тарифного розряду. Водночас у 2021-му учасники пробного ЗНО матимуть додаткові можливості: кожен зможе завантажити тестові зошити з усіх навчальних предметів із переліку предметів ЗНО-2021 і пройти тестування вдома, після чого внести свої відповіді у форми на спеціальний сервіс для визначення результатів. «Як на мене — це дуже крута ініціатива. Зважаючи, що по всьому світу зараз вирує пандемія, ми вже давно сидимо на дистанційному навчанні з більшості предметів і бережемо сили та здоров'я. Це круто, що буде можливість в онлайн-режимі тренуватися і готуватися до тестування. Тому із задоволенням відреагував на цю новину», — вважає одинадцятикласник, киянин Олексій Саварин.

Однак щоб старання не минали дарма, найкращим із кращих у 2021 році виплачуватимуть премії. Цього року Кабінет Міністрів затвердив проект акта, що передбачає заснування 20 щорічних премій, які призначатимуть учням, котрі продемонстрували найкращий результат при здачі зовнішнього незалежного оцінювання. Таке рішення ухвалили на засіданні уряду 28 грудня. Як зазначається у тексті відповідного указу президента, премію вручатимуть із 2021 року. «Заснувати, починаючи з 2021 року, щорічну премію президента України учасникам зовнішнього незалежного оцінювання, які отримали найвищий результат. Кабінету Міністрів України починаючи з 2021 року передбачати в проектах законів про Державний бюджет України видатки на виплату зазначеної у статті 1 цього указу премії», — йдеться у ньому. Наступного року на премії мають спрямувати 100 тисяч гривень. Відповідно, 20 українських учнів отримають премії в розмірі по 5 тисяч гривень. У тексті указу зауважується, що метою впровадження премії є підвищення інтелектуального потенціалу суспільства та заохочення обдарованих учнів. ■

■ ДО ДАТИ

Повернення додому

Через понад 200 років вперше зазвучать два твори Максима Березовського

Валентина САМЧЕНКО

За кілька годин до Нового року в Києві вперше прозвучать дві симфонії Максима Березовського, які вважалися втраченими понад дві сотні років. Ноти творів композитора, якого називають «українським Моцартом», один із найяскравіших представників молодого покоління диригентів України, головний диригент Борнмутського симфонічного оркестру (Велика Британія) Кирило Карабиць здобув у Національному архіві Парижа. Світова прем'єра віднайдених симфоній під орудою Кирила Карабиця чаруватиме слухачів й онлайн зі щойно відреставрованої Андріївської церкви у концерті «Березовський 275» у виконанні Національного камерного ансамблю «Київські солісти».

Творчість уродженця Глухова Максима Березовського — який прожив лише 31 рік, за деякими даними, попрощавшись із нужденним життям за власним бажанням, — є визначною для становлення української музичної культури. У 14, маючи унікальні вокальні дані, він уже був у Петербурзі солістом у Придворній співацькій капелі — Російська імперія тоді активно збирала у поневоленій Україні найкращі таланти.

Максим Березовський, як його бачать нині.
Фото з «Вікіпедії».

Навчався у Болонській філармонічній академії, яку закінчив із відзнакою. Став творцем опери «Демофонт», яку вважають першою українською (звісно, і російською). До речі, у Ліворно 1773 року її поставили в карнавальні свята. Коли наступного року 28-річним повернувся в Петербург, був зарахований (без посади) церковним півчим і капельмейстером Придворної співацької капели, що не забезпечило навіть мінімальних статків. Це вже був час суцільного «зачи-

щення» всього українського в усіх сферах Катериною II.

Музичну спадщину Максима Березовського відшукують по дециці. У 2016 році під орудою Кирила Карабиця у Національній філармонії вперше зазвучала Перша симфонія До мажор Березовського, ноти якої віднайшли на початку 2000-х і донині зберігаються в архівах Ватикану. Цей твір вважається першою українською симфонією.

Відомо, що неповна копія однієї із симфоній перебуває також у приватному архіві Розумовських, який потрапив у Київ у 1918—1920-х і зберігається в Національній бібліотеці Вернадського у Києві. Через помилку в прізвищі композитора, яку допустив свого часу видавець, надрукувавши Beresciollo замість Beresowskoj, відбулась плутанина, яка поставила під сумнів ідентичність авторства. Нагадаємо, Олексій Розумовський (Розум) завдяки чудовому голосу 1731 року потрапив до придворної капели в Петербурзі. Дослідники припускають, що він, як і його брат Кирило Розумовський — останній гетьман України (1750—1764), покровительствував Максиму Березовському, документальних свідчень про якого дуже мало.

«Дуже хотілось закінчити цей рік на позитиві, й виникла ідея повернути Україні ще дві невідомі симфонії. Попри карантин, мені вдалось потрапити в Національний архів у Парижі та віднайти ці ноти», — коментує Кирило Карабиць.

Концерт-дарунок «Березовський 275» в Андріївській церкві 31 грудня записуватиме UA Культура-Суспільне. Початок о 18.00. Музика — це й історія. ■

<p>■ РАХУНКОВА ПАЛАТА</p> <p>65,3% українців планують зустріти Новий рік вдома самі або з найближчими родичами, за свідчило опитування Picodi.</p>	<p>■ РАХУНКОВА ПАЛАТА</p> <p>52% всієї електроенергії виробили цього року українські АЕС, наголосив прем'єр-міністр Денис Шмигаль.</p>	<p>■ РАХУНКОВА ПАЛАТА</p> <p>27-му сходинку серед 138 армій світу займають ЗСУ, за цьоголітнім рейтингом від міжнародної компанії Global Firepower.</p>	<p>■ РАХУНКОВА ПАЛАТА</p> <p>11 російських шпигунів затримали цього року контррозвідники СБУ та викрили чотири агентурні мережі, звітували у пресслужбі Служби безпеки України.</p>	<p>■ РАХУНКОВА ПАЛАТА</p> <p>6-та в Європі за темпами поширення коронавірусу — Україна, акцентували у Всесвітній організації охорони здоров'я.</p>
---	---	--	--	---

МЕДІА ДЛЯ МАС

Велосипед замість «Вільхи»

Українські ЗМІ констатують: у Держбюджеті-2021 влада суттєво збільшила витрати на апарат президента і зменшила на потреби оборони

Олег ГАНСЬКИЙ

Однією з топових новин минулого тижня в Україні стало підписання президентом Володимиром Зеленським Державного бюджету на 2021 рік. Тим часом провідні українські телеканали заявляють: недофінансування нагальних потреб держави, скажімо, на армію, нові види озброєння, є загрозливим. Але при цьому наявні гроші влада витрачає на саму себе. Скажімо, суттєво збільшила суму витрат на утримання президента України. Того самого, який обіцяв поводитися, як його екранний прототип Голобородько — їздити не в кортежі, а на велосипеді...

Телеканал «ЗІК» надав слово народній депутатці від «Слуги народу» Ірині Верещук. «Бюджет на 2021 рік дуже складний, він високодефіцитний. Але видатки на оборону в ньому зменшуються, — сказала екскандидатка на посаду мера Києва. — Коли ми зараз говоримо про оборону, почну з комітету, в якому я є, то видатки не зменшуються, це точно. Це була чітка, пряма пропозиція президента України — видатки на оборону на рівні 2020 року забезпечити». Що стосується видатків на медицину, то, зі слів народної депутатки, у ньому немає 5%, і це питання співвідповідальності. Недофінансована у бюджеті на 2021 рік і освіта. Однак, запевнила парламентарійка, показник не є критичним.

«Так, ми не зможемо підняти заробітні плати, як цього вимагали вчителі, з 2021 року. Але ми не можемо підняти й пенсії. Подивіться, які мізерні пенсії, люди отримують менше 2 тисяч гривень. Тому бюджет дуже складний, він високодефіцитний, але якщо його не ухвалити, то ми взагалі залишимося за бюджетним розписом 2020 року. І це точно не вихід», — прокоментувала Ірина Верещук.

Ще один співрозмовник близького до Віктора Медведчука каналу «ЗІК» — голова Комітету з питань верховенства права НААУ Марина Ставнійчук. «Якщо ми подивимося на бюджет 2021 року, то це бюджет виживання, бюджет проїдання, а не бюджет розвитку. І навіть якщо говорити про бюджет виживання, то у ньому немає жодної соціальної нотки, бо, якщо говорити про середню заробітну плату, про мінімальну заробітну плату, про мінімальний прожитковий мінімум, про мінімальну пенсію в Україні, зростання цих показників планується на кінець 2021 року», — зазначила Марина Ставнійчук.

І наголосила, що держава не виконує свої зобов'язання перед українцями, які досягли 80-річчя. Ці люди мали б отримувати доплату в розмірі 500 грн до своєї пенсії. «По значній території країни, хоча задекларовані ці плюс 500 грн до пенсії людям, стар-

шим за 80-річний вік, ці гроші не виплачуються, і ніхто не здійснює насправді контроль, чи отримують пенсіонери, чи вони десь зникають, ці гроші, десь поміж рядками чи в обласних відділеннях, чи районних, чи тепер уже в ОТГ», — сказала Марина Ставнійчук.

Телеканал «Прямий» оцінює перспективи держкошторису України на наступний рік іще критичніше. «Пріоритетами влади є прокуратура, Державне бюро розслідувань і офіс президента. Натомість на армію і пенсіонерів передбачено менше коштів, ніж на будівництво доріг, — заявив в ефірі «Прямого» політолог Віктор Уколов. — Гроші в бюджеті є. Вони запланували в бюджеті більше одного трильйона гривень. Інша справа — яким чином вони розподілили ці гроші. І тут питання — куди держава збирається витрачати цей трильйон гривень. Наприклад, 130 мільярдів вони витратять на Укравтодор, будуватимуть дороги. Чому такі пріоритети? Чому забирають 8,5 мільярда у пенсіонерів, але дають 130 мільярдів для доріг? Чому при цьому прокуратура має плюс два мільярди, а, наприклад, пенсіонери мають мінус вісім мільярдів? І той самий Фонд регіонального розвитку».

Бюджет, за його словами, показує пріоритети влади. «І пріоритетами влади виявляються президент, якому підвищують витрати на 40%. Це ж надзвичайно цікаво. У 2019 році видатки на утримання президента склали 945 мільйонів гривень. А цього разу, в 2021 році, вони планують уже 1 млрд 269 млн 87 тис. гривень. Так він же казав, що на велосипеді буде їздити. Той велосипед, виходить, золотий?» — запитує політолог, зауваживши, що держкошторис на наступний рік не передбачає розвитку армії та закупівлі нового озброєння для ЗСУ.

«Чому на дороги, 130 мільярдів, витрачається більше, ніж на армію, — 117,5 мільярдів? У нас війна закінчилася? Тобто ми вже не думаємо розвивати нові озброєння, купувати ракету «Нептун», яку обіцяли, до речі, купити до кінця поточного року. Ми вже не думаємо, що треба «Вільху» закуповувати, яка там теж на озброєнні. Тобто ми думаємо, як будувати дороги. Для чого? Щоб російські війська швидше до нас прийшли, якщо у нас армія буде ослаблена?» — риторично запитує Уколов.

«Це є питання бюджету, а його ухвалення — результат згоди з олігархами, щоб не сказати, що з олігархом... але, напевно, з двома: з Коломойським і з Ахметовим. Але що до цього нам, звичайним громадянам? Так, вони будуть хвалитися... Я хочу, щоб ці гроші були не в олігархів, а в людей. Щоб вакцинацію було заплановано не на чотири мільйони осіб, яких вони хочуть провак-

цинувати, а щоб були гроші заплановані на 80% населення України. Це набагато більше, ніж 2,6 мільярда гривень. Може йтися про 30-40 і більше мільярдів. Тому, якби я охарактеризував цей бюджет, я б не говорив про те, що це бюджет бідності, а бюджет виживання. Тому що я не знаю, чи ми виживемо з таким бюджетом», — резюмував Уколов.

Нардепка від фракції «Голос», член фінансового комітету Верховної Ради Галина Васильченко в ефірі телеканала «Еспресо» уточнила: «В нас є дуже багато критичних зауважень до бюджету-2021. Зокрема, дуже суттєвий дефіцит. Друге — суттєво недофінансовується медична сфера. Також у кошторисі держави скорочено видатки на органи місцевого самоврядування. Між першим і другим читанням на 2 млрд грн скоротилася субвенція на органи місцевого самоврядування, ще на 4,9 млрд грн скоротився фонд регіонального розвитку — там залишилось лише 4 млрд грн», — пояснила нардепка.

Утім, на її думку, існують і позитивні новації. «Залишили акциз продажів пального для місцевих громад, а це 7,5 млрд грн для органів місцевого самоврядування. Для громад це дуже важливо, адже у дохідних частинах бюджетів ОТГ вагому частку займають надходження акцизу з продажу пального», — сказала Васильченко.

Ще один співрозмовник «Еспресо» — народний депутат Ярослав Железняк. «Цей бюджет абсолютно несправедливий. Я скажу свою власну позицію, я її говорив декілька разів і прем'єр-міністру, і міністру фінансів. Ну дивіться, в нас бюджет завжди — це про пріоритети влади. Умовно, що влада хоче зробити в наступному році. Не обіцянки, знаєте там, подолати корупцію, закінчити епоху бідності. А конкретні цифри. Ви або робите, або ні. У нас була унікальна можливість зробити нарешті цей бюджет таким, щоб професія наших лікарів була достойною, престижною; змінити парадигму того, що у нас медицина завжди недофінансована», — заявив він.

Також, за словами Железняка, у наступному році країна потерпає через неналежне фінансування медичної галузі і відсутність пріоритетів. «Ну, пробачте, не можна під час кризи економічної і системи охорони здоров'я збільшувати ДБР на 75%. Ну не можна, це неправильно. Не можемо ми під час кризи, коли всі затакують паски, збільшувати фінансування офісу президента на 40% — мільярд 269 мільйонів. Ну, ми бачимо пріоритети в цьому році. Це дороги, наприклад, силові структури. Тут, можливо, просто ваші пріоритети і пріоритети більшості парламентської, вони розбігаються», — зазначив депутат. ■

ПАМ'ЯТАЄМО

Герої України-2020

Семеро захисників України нагороджені орденом «Золота зірка» за героїзм і мужність під час війни на Донбасі впродовж року, що минає

Іван ЛЕОНОВ

Упродовж 2020 року президент Зеленський присвоїв почесне звання «Герой України» 13 українцям. Утім лише семеро з них заслужили орден «Золота зірка» кров'ю під час запеклих боїв із російськими окупантами на Донбасі: при цьому шестеро захисників України — ціною власного життя (посмертно). «За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі», — такою є підстава нагородження. На порозі нового, 2021, року згадаймо кожного зі справжніх Героїв України поіменно. Вічна пам'ять! Слава Героям!

Тарас Матвійвін вийшов із палаючого бліндажа двох своїх поранених бійців і врятував їм життя ціною власного.

Сергій Михальчук

Сержант Бригади швидкого реагування Нацгвардії Сергій Михальчук героїчно загинув 14 грудня 2019 року в районі Світлодарської дуги. 21-річний воїн зумів не лише надати допомогу пораненому побратиму, а й вогнем із кулемета відбити атаку диверсійної групи ворога, яка наближалася до позицій ООС під прикриттям мінометного обстрілу. Одна з ворожих мін обірвала життя Героя...

Звання Героя України сержанту Михальчуку присуджено 25 березня 2020 року, похований у Харкові.

Сергій Губанов

Легендарний комбат батальйону патрульної служби поліції особливого призначення «Луганськ-1», 44-річний уродженець Луганщини Сергій Губанов підірвався на міні під час патрулювання території поблизу села Трьохізбенка Новоайдарського району 20 травня 2020 року. Полковник поліції йшов першим і тим самим урятував життя своїх бійців.

Брав участь у звільненні Сіверськодононьська, Лисичанська та Рубіжного, мріяв про ту мить, коли над Луганськом знову знамайорить прапор України. Звання Героя присвоєно 21 травня 2020 року.

Тарас Матвійвін

Журналіст, громадський діяч, активний учасник Революції гідності, волонтер, депутат Жидачівської райради Львівщини, захисник України — все це про Тараса Матвійвіна. 31-річний Герой загинув 10 липня 2020 року поблизу Троїцького, рятуючи побратимів під час ворожого обстрілу: командир виніс із палаючого бліндажа двох своїх поранених бійців і врятував їм життя ціною власного...

Звання Героя присвоєно 13 липня 2020 року.

В'ячеслав Кубрак

Учасник миротворчої місії в Косово, 33-річний прапорщик В'ячеслав Кубрак був професійним сапером, на його особистому рахунку не одна сотня бойових розмінувальних. 8 жовтня 2019 року підірвався на вибуховому пристрої у Приазов'ї. Медикам не вдалося врятувати життя Героя: 11 жовтня 2019-го він помер в обласній клінічній лікарні ім. Мечникова в місті Дніпро.

Звання Героя присвоєно 22 серпня 2020 року.

Юрій Горайський

Український громадсько-політичний діяч, підприємець, військовик, стрілець-регулювальник, ексголова Збарзької РДА Юрій Горайський загинув під час розвідки під Докучаєвським у складі дозору «морських котиків» у ближньому бою з диверсантами 4 березня 2016 року.

Звання Героя присвоєно 15 вересня 2020 року.

Едуард Атрашкевич

Старший прапорщик Едуард Атрашкевич наразі продовжує службу в Харківському прикордонному загоні. Звання Героя присвоєно за життя: за подвиг, вчинений у серпні 2014 року, під час виконання бойового завдання на Луганщині. Тоді дії Атрашкевича допомогли зупинити вторгнення російських диверсантів і бойової техніки.

Ігор Філіпчук

Боєць добровольчого батальйону «Айдар» із позивним «Сороковий», 31-річний кулеметник Ігор Філіпчук героїчно загинув у бою з окупантами ще 14 серпня 2014 року. Герой урятував побратимів від ворожого танка в запеклому бою поблизу населеного пункту Хрящувате на Луганщині: підбив машину, проте танк устиг зробити постріл у відповідь...

Звання Героя присвоєно 3 грудня 2020 року. ■

UA: Перший	КАНАЛ «1+1»	ІНТЕР	КАНАЛ «УКРАЇНА»	ІСТV	НОВИЙ КАНАЛ
06.00 Д/ф «Клітка для двох»	06.20 «Життя відомих людей»	05.25, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»	06.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною	04.30 Скарб нації	06.00, 7.15 Kids' Time
07.00, 8.00, 9.00, 21.00, 23.10, 2.00, 5.25 Новини	09.05, 19.30 ТСН	07.00, 14.20, 15.10, 16.05 «Речдок»	07.00, 8.00, 15.00, 19.00, 2.55 Сьогодні	04.40 Еврика!	06.05 М/с «Том і Джеррі»
07.05, 21.40, 23.40 #ВУКРАЇНІ	10.00 Комедія «Помінятися місцями»	08.50, 18.00, 2.55 «Стосується кожного»	09.00 Зоряний шлях	04.45 Факти	07.20, 0.40 Вар'яти
07.30, 8.05, 10.55, 0.40 Енеїда	12.15, 2.30 Комедія «Черговий тато»	09.45 «Корисна програма»	10.40, 3.45 Реальна містика	05.10 Х/ф «Міський мисливець»	09.20 Діти проти зірок
09.05 Міста та містечка	14.10, 4.25 Комедія «Доктор Дулітл»	10.50 Х/ф «Сіссі»	12.40, 15.30, 5.30 Т/с «Філін»	06.55 Х/ф «Полицейська історія»	15.10 Х/ф «Володар пернів: дві вежі»
09.30 Т/с «Гранд готель»	15.50, 5.45 Комедія «Доктор Дулітл-2»	12.50 Т/с «Нове життя»	17.00 Історія одного злочину	08.45 Х/ф «Полицейська історія-2»	19.00 Х/ф «Ну що, приїхали»
11.25 Телепродаж	17.35 Комедія «Чорний лицар»	17.00 «Речдок. Особливий випадок»	20.10 «Говорить Україна»	10.55 Х/ф «Афера Томаса Крауна»	21.00 Х/ф «Ну що, приїхали: ремонт»
12.00 Т/с «Король різдва»	20.15 М/ф «Льодовиковий період-3. Ера динозаврів»	20.00, 4.40 «Подорожі»	21.00 Т/с «Жіночий лікар-5»	12.55 Дизель-шоу	23.00 Х/ф «Додому на Різдво»
14.25 Новорічний концерт на UA: ПЕРШИЙ. Іво Бобул	22.00 Бойовик «Примарний патруль»	21.00 Т/с «Речдок. Особиста справа»	23.00, 2.10 Т/с «Німа»	15.40 Х/ф «Гарячі голови»	01.50 Т/с «Шлях чарівника»
15.35 Країна пісень	23.45 Драма «Той, що вижив»	23.50 Т/с «Захват»	01.40 Телемагазин	17.05 Х/ф «Гарячі голови-2»	02.50 Зона ночі
16.35 Т/с «Таємниці Борго Ларічі»				18.45 Факти. Вечір	05.00 Абзац
17.35 «Суперчуття. Особливий загін»				19.10 Х/ф «Полицейська академія-7: місія у Москві»	
18.25 Х/ф «Пармська обитель»				20.45 Х/ф «Дев'ять ярдів»	
20.25 Д/ф «Дика прогулянка»	06.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00, 0.00, 1.00, 3.00, 4.00, 5.00 Час новин	06.00, 8.00, 10.00, 15.40, 3.30, 5.30 Топ-матч	11.10 Д/с «Бойові машини»	22.35 Х/ф «Дев'ять ярдів-2»	
21.30, 23.35, 2.25, 5.50 Спорт	06.25 Про військово	07.15, 16.10 Д/с «Нижче тільки пекло»	12.30 Стоп реванш	00.20 «На трьох»	
22.10 Д/ф «Світ дивовижних тварин»	07.10, 21.25 Актуально.	08.10 Назустріч сонцю	13.10, 14.10 Д/с «Найекстремальніший»		
01.30, 2.30 Суспільна студія		09.30 Машина часу	15.30, 3.10 Час «Ч»		
		10.10, 5.10 Д/с «Авіакатастрофи: причини і наслідки»	17.10, 23.10 Д/с «Сенсації ХХ століття»		
			18.10, 22.00 Д/с «Вирішальні битви Другої світової війни»		
			19.20, 1.15 «Країна»		
			21.40 Час-Time		
			00.30 Д/с «Терор у лісі»		
			03.35, 4.10 Культ Ура!		
НТН	СТБ	ФУТБОЛ-1	ФУТБОЛ-2	МЕГА	К2
05.00 «Top Shop»	05.15 Т/с «Коли ми вдома»	06.00, 8.00, 10.00, 15.40, 3.30, 5.30 Топ-матч	06.00 «Рома» — «Аустрія» (2016 р. /17). Ліга Європи УЄФА	01.45 «Ювентус» — «Удінезе». Чемпіонат Італії	06.30, 8.00 Телемагазин
06.10 М/ф «Вінні Пух»	05.55 Т/с «Коли ми вдома. Нова історія»	06.10 «Ліверпуль» — «Реал». 1/8 фіналу (2008 р. /09). Золота колекція Ліги чемпіонів	07.50, 14.30, 16.30, 3.30 «Суперматчі». Ліга чемпіонів УЄФА	03.40 «Фіорентина» — «Боруссія» (М). 1/16 фіналу (2016 р. /17). Ліга Європи УЄФА	07.30, 8.20 Ідеї ремонту
07.30 М/ф «Як Петрик П'ятчкін слоників рахував»	06.50 «Холостячка Ксенія Машина»	08.10 «Атланта» — «Сассуоло». Чемпіонат Італії	08.00 Хорватія — Швеція. Ліга Націй УЄФА		08.40 Майстри ремонту
07.55 Х/ф «Я помщуся»	14.20, 17.50 Т/с «Спіймати Кайдаша»	10.15 «Шахтар» — «Боруссія» (Д). 1/8 фіналу (2012 р. /13). Золота колекція Ліги чемпіонів	09.50, 5.30 «Суперматчі». Ліга Європи УЄФА		09.40, 18.00 Квартирне питання
10.55 Х/ф «Стара, стара казка»	17.30, 22.00 «Вікна-новини»	12.00 ФРН — Нідерланди. 1/2 фіналу (1988 р.) Класичні матчі Євро	10.00 «Кальярі» — «Наполі». Чемпіонат Італії		10.30, 19.00 Удалий проєкт
12.50 Х/ф «Жандарм одружується»	18.20 «Хата на тата»	13.50 «Беневенто» — «Мілан». Чемпіонат Італії	11.50, 18.30 Чемпіонат Італії. Огляд туру		12.10, 15.00, 3.40 Корисні поради
14.30 «Будьте здорові»	20.20, 22.25 Т/с «Татусі»	16.00 Чемпіонат Італії. Передмова до туру. Прем'єра	12.45 «Челсі» — «Рома» (2017 р. /18). Ліга чемпіонів УЄФА		13.00 Світ їжі. Новорічні та різдвяні страви
15.05, 19.30, 2.50 «Випадковий свідок»	00.15 Т/с «Анна — детектив»	16.30 «Фіорентина» — «Боруссія» (М). 1/16 фіналу (2016 р. /17). Ліга Європи УЄФА	14.40 «Шахтар» — «Динамо» (2016 р. /17). Чемпіонат України		13.30 Смачні страви
16.15 «Бокс. Найкращі бої Олександра Усика»		18.20 Чемпіонат Франції. Передмова до туру. Прем'єра	16.40 «Атланта» — «Сассуоло». Чемпіонат Італії		14.00 Курси елементарної кулінарії Гордона Рамзі
17.10 Х/ф «Білі вовки»		18.50 «Ювентус» — «Удінезе». Чемпіонат Італії	19.25 ФРН — Нідерланди. 1/2 фіналу (1988 р.) Класичні матчі Євро		15.50 Інстаграмур
19.00, 2.20 «Свідок»		20.45 Чемпіонат Італії. Огляд туру	21.15 Чемпіонат Франції. Передмова до туру		16.50 Зіркові долі
20.05 Х/ф «Жандарм на відпочинку»		21.40 «Шахтар» — «Динамо» (2012 р. /13). Чемпіонат України	21.45 «ПСЖ» — «Челсі». 1/4 фіналу (2013 р. /14). Золота колекція Ліги чемпіонів		20.30 Дачна відповідь
22.00 Х/ф «Дуже новорічне кіно, або Ніч у музеї»		23.30 Чемпіонат Франції. Передмова до туру	23.30 «Челсі» — «ПСЖ». 1/4 фіналу (2013 р. /14). Золота колекція Ліги чемпіонів		22.20 Готуємо разом
00.15 Х/ф «Сини Великої Ведмедиці»		00.00 «Інтер» — «Кротоне». Чемпіонат Італії	01.15 Чемпіонат Італії. Передмова до туру		00.40 Магія солодощів
02.00 «Легенди бандитської Одеси»		01.45 Хорватія — Швеція. Ліга націй УЄФА			01.40 Формула любові
03.00 «Речовий доказ»		03.45 «Кальярі» — «Наполі». Чемпіонат Італії			03.20 Арт-простір
04.00 «Правда життя»					04.10 М/ф
НЛО-ТБ	КАНАЛ «2+2»			К1	ТЕТ
06.15, 1.15 Телемагазин	06.00 «Шалені перегони-2018»			06.00 Бандитський Київ	06.00 ТЕТ Мультиранок
07.30 М/ф «Зоряні війни: спротив»	07.55, 1.40 «Загублений світ»			09.10, 1.50 Правда життя	08.15, 9.15, 10.15, 11.15, 18.15, 19.45, 21.15, 22.15, 23.15 Одного разу під Полтавою
07.50 М/ф «Качині історії»	12.50 Х/ф «Морський піхотинець-3»			10.15, 0.40 Речовий доказ	08.45, 19.15, 20.45 Сімейка У
08.40 М/ф «Чорний плащ»	14.20 Х/ф «Три дні на втечу»			11.25 У пошуках істини	09.45, 22.45, 23.45 Одного разу в Одесі
09.20 М/с «Сімпсони»	16.55 Т/с «Удар у відповідь»			12.25 Суперчуття	10.45, 18.45, 20.15, 21.45 Танька і Володька
12.00 М/с «Небезпечна зона»	19.30 Т/с «Ментівські війни. Одеса-2»			12.55, 18.10 Світ дикої природи	11.45, 0.15 Казки У. Кіно
12.40 Мама реготала	23.05, 0.50 Т/с «Кістки-8»			13.25 Скептик	12.15 Х/ф «Діти шпигунів-2: острів утрачених мрій»
14.30 Т/с «Суперкопи»	02.25 «Облом. UA.»			14.25, 19.55 Їжа богів	14.00, 16.15 Панянка-селянка
17.00 Т/с «Швидка»	02.50 «Цілком таємно-2017»			15.10 Бойовий відлік	15.00, 17.15 4 весілля
21.00 Х/ф «Згадати все»	04.30 «102. Поліція»			16.10, 21.50 Неймовірні винаходи	01.15 Рятівники
23.10, 2.15 Мама реготала. Найкраще	05.10 «Зловмисники»			17.10 Сія: з нами у дику природу	02.15 Щоденники Темного
				19.00 Містична Україна	03.45 Віталька
				20.50 Повітряні воїни	05.50 Корисні підказки
				22.40 Довідник дикої природи	
				23.40 Шокуючі істини	
				03.15 Ризикване життя	

■ НОВИНИ ПЛЮС

Глава дипломатії ЄС звинувачує Росію в дезінформації щодо вакцини

Шеф дипломатії ЄС Жозеп Боррель заявив у своєму блозі в понеділок, що російські провладні ЗМІ поширювали неправдиву інформацію про європейські та американські вакцини проти COVID-19 у країнах, де Москва хоче продати власну вакцину. «Західних виробників вакцин відкрито висміюють багатослівні російські ЗМІ, що в деяких випадках призводять до абсурдних тверджень, що вакцини перетворюють людей на мавп», — написав Боррель у своєму блозі. «Такі розповіді, очевидно, спрямовані на країни, де Росія хоче продати власну вакцину «Спутник V». У нинішній ситуації будь-яка спроба викликати такі необґрунтовані сумніви загрожує здоров'ю населення», — зазначив Боррель. «В епоху COVID-19 ми знаємо, наскільки шкідливим може бути втручання та дезінформація з боку іноземних країн для нашої безпеки, нашої демократії та нашого суспільства. Боротьба з дезінформацією є нагальною необхідністю», — сказав глава дипломатії ЄС. Як повідомляє «Рейтер», Москва вже неодноразово заперечувала подібні звинувачення і заявила, що саме «Спутник V» є об'єктом дезінформаційної кампанії, яку підтримує іноземна сторона. Минулого тижня Росія відправила першу партію вакцини на 10 млн доз в Аргентину. Москва також підписала контракти на поставку з іншими країнами Латинської Америки та Азії.

Більшість росіян не довіряють «Спутнику V»

Як свідчать дані грудневого опитування «Левада-центру», лише 38% росіян готові зробити щеплення вітчизняною вакциною, якщо це буде безкоштовно і добровільно. 58% виявилися не готові до цього. Схожі цифри аналітики наводили і в жовтні на тлі повідомлень про організацію клінічних випробувань препарату. Як зазначають автори дослідження, довіра до вакцини значно вищу серед росіян, старших 40 років. Щепитися готові насамперед ті, хто вважає за краще отримувати інформацію за допомогою телебачення. Відмову від щеплення найчастіше пояснюють бажанням дочекатися закінчення випробувань препарату і страхом перед побічними ефектами. 10% опитаних у принципі не довіряють вакцинації. Минулого тижня президент Росії Володимир Путін розповів, що планує зробити щеплення від коронавірусу. Втім коли це станеться, поки офіційно невідомо. Як пояснив пресекретар глави держави Дмитро Пєсков, те, що президент досі не прищепився, «жодним чином» не впливає на довіру до російської вакцини.

Ухань розпочав профілактику

У китайському місті Ухань, де вперше виявили спалах коронавірусу, стартувала кампанія з проведення вакцинації від COVID-19, повідомляє агентство «Сінхуа». Влада повідомляє, що зробити щеплення можуть певні групи населення у віці від 18 до 59 років. Пункти вакцинації розгорнуті в 48 клініках міста.

Греція достроково поверне МВФ борг у розмірі 3,6 мільярда євро

Греція продовжила практику дострокового погашення кредитів, наданих Міжнародним валютним фондом (МВФ). Як повідомило міністерство фінансів Греції, процес дострокового погашення цього разу стосуватиметься виплат, які необхідно погасити у 2021 і 2022 роках. В цілому країна планує достроково повернути МВФ 3,6 мільярда євро, передає агенція «Рейтер». У 2019 році Греція — також достроково — виплатила МВФ 2,7 мільярда євро. Якщо мініфін країни виплатить анонсовану нині суму, загальний борг Греції перед МВФ зменшиться на 80 відсотків. Бажання Греції достроково повернути борги МВФ пояснюється тим, що ці кредити вважаються дорогими через високу відсоткову ставку. Дострокове погашення кредиту дозволяє країні заощадити десятки мільйонів євро, які мали піти на обслуговування позики. Крім того, такі кроки підвищують довіру кредиторів до країни і можуть позитивно вплинути на її кредитний рейтинг. ■

■ МАНЕВР

«Щоб не було бардаку»

Лукашенко готовий поділитися повноваженнями та збирає Народний з'їзд Білорусі

Лукашенко не виправдав надій Кремля.

Ігор ВІТОВИЧ

Олександр Лукашенко призначив на 11-12 лютого в Мінську Всебілоруські народні збори, на яких має намір обговорити підготовку нової Конституції. У понеділок відбулася конференція щодо організації цього форуму, а відбір 2700 кандидатів для участі в ньому розпочався у вівторок, 29 грудня.

Сам Лукашенко називає Збори «органом прямого народовладдя», який уже допомагає владі «об'єднати людей і направити енергію суспільства на благо країни». Державна агенція БелТА повідомляє, що делегати повинні підбити підсумки цієї п'ятирічки і розглянути програму соціально-економічного розвитку на 2021—2025 рр.

Імітація демократії

Заплановані зміни до Конституції мають бути представлені під час лютневого форуму. 8 грудня Лукашенко заявив, що Народний конгрес повинен стати конституційним органом, і запропонував передати йому деякі президентські повноваження. «Якщо ми знімаємо з президента певні обов'язки, їх треба кудись передавати. Ці повноваження не підходять уряду і парламенту. Куди їх делегувати? А у нас є Всебілоруські народні збори», — пояснив у понеділок Лукашенко. Нагадаємо, після виборів у серпні Олександр Лукашенко заявив про готовність поділитися повноваженнями з іншими органами влади, проте не під тиском опозиції і при зміні Конституції. Передбачається, що Всебілоруські народні збори якраз розглянуть план цих змін. Нова Конституція може бути підготовлена за два роки, після чого її збираються винести на референдум.

З підготовкою нової Конституції пов'язують плани уряду щодо виходу з кризи в республіці. Лукашенко обіцяв не претендувати на пост президента після зміни основного закону.

Про необхідність конституційної реформи говорять і противники Олександра Лукашенка. Вони не визнають результати виборів глави держави 9 серпня, заявляють про фальсифікації підсумків голосування і наполягають на беззастережній перемозі Світлани Тихановської. 6-й Народний з'їзд формально буде залучений до процесу конституційної реформи, яка має обмежити владу глави держави. Офіційно це має бути формою «соціального діалогу» щодо змін білоруського ладу. Незалежні аналітики дуже скептично ставляться до цієї концепції, вказуючи, що «діалог» буде обмеженим для групи людей, залежних від влади.

Лукашенко ініціював скликання з'їзду у 1996 році, за місяць до конституційного референдуму, який значно розширив його повноваження як президента. Цей форум, представлений владою як одна із форм соціального представництва, збирає представників влади різних рівнів, делегатів від бізнесу та різних офіційних структур. Опозиція в ній

не представлена, критики уряду характеризують такі форуми як зустрічі прихильників Лукашенка.

У білоруській історії було п'ять Народних зборів, проте всі учасники цих заходів не були справжніми представниками народу, розповів кандидат юридичних наук, автор книги «Коментарі до Конституції Білорусі» Іван Пляхімовіч в ефірі передачі «Розумні люди» онлайн-порталу «Білоруси і ринок». «У нас навіть немає нормативно-правового акта, який би діяв постійно і визначав порядок обрання учасників зборів. Це питання віддано «на відкуп президенту». Під кожні Всебілоруські народні збори президент видає указ і там визначає порядок обрання делегатів», — зазначає експерт.

За його словами, в регіонах місцеві великі державні підприємства та організації вибирають своїх представників, і потім ці люди і представляють «народ» на зборах. «Випадкових людей там немає. На фінальний захід потрапляють ті, хто не здатний висловити свою думку і проголосує так, як потрібно організаторам цього зібрання. Такий порядок формування учасників — це не демократія, а імітація демократії», — вважає аналітик. Як повідомляє телеканал «Белсат», «представляти інтереси всієї конструктивної опозиції» буде колишня депутатка палати представників, екскандідатка в президенти Анна Канопацька. Таку ж роль «опозиції» вона виконувала на замовлення влади на останніх президентських виборах. За даними республіканського ЦВК, на виборах 9 серпня Канопацька отримала 1,68% голосів, усього близько 98 тис. виборців. Після цього вона оголосила про намір створити Національно-демократичну партію.

Москва шукає альтернативу Лукашенку

Поки Лукашенко розігрує в Білорусі свою імітацію демократії, У Москві шукають альтернативу Лукашенку. Видання The Insider розповіло про плани Кремля створити в Білорусі свою партію під назвою «Право народу». Що означають такі дії Москви? Які перспективи проросійської партії в Бі-

лорусі? Про це телеканал «Настоящее время» (створений «Радіо Свобода» за участю «Голосу Америки») поговорив із Франаком Вячоркою, радником із міжнародних питань лідера білоруської опозиції Світлани Тихановської.

«Про створення проросійської партії вже кілька місяців говорять медіа і телеграм-канали. Про її необхідність говорять також в Москві та експертних центрах. Те, що зараз відбувається, є результатом тривалих політичних дискусій про те, як Росія може зберегти свій вплив навіть за умов відходу Лукашенка, — каже пан Вячорка. — І ця партія, про яку ми чули, не перша. У жовтні та листопаді лідери «Румола» вже створювали партію «Батьківщина», партію «Союз». І зараз це новий рух, який хоче отримати якимось чином підтримку Москви».

Експерт додає, що Путін шукає шляхів збереження впливу на Білорусь. «Зрозуміло, що Лукашенко не задовольняє ні Кремль, ні Захід, ні білоруське суспільство. І тому вони шукають якісь шляхи виходу, якісь можливі трансформації. Щоб російські організації, як і прокремлівські сили, були присутні в цьому полі. Проте чи інспірується і організовується це Кремлем безпосередньо — я у цьому не впевнений. Можливо, це просто ініціатива якогось проросійських активістів із метою отримати певну підтримку в Москві», — заявив радник Тихановської.

«З одного боку, дуже слабка держава. Лукашенко втратив підтримку, розраховує тільки на силовиків. З іншого боку, все білоруське громадянське суспільство, інтелекція сидить у в'язницях і не може щось протиставити. І всі ці маргінальні проросійські ресурси активізуються, щоб якимось чином використати слабкість Білорусі і збільшити свою присутність у її інформаційному та політичному просторі. Насправді інформаційна присутність Росії в Білорусі вже багато років підтримується. Крім традиційних елементів, таких як супутники, є величезна кількість, ціла мережа телеграм-каналів, які лобіювали ідею створення проросійських партій починаючи з 2018 року. Я думаю, просто зараз у Кремлі, в Москві розглядають різні сценарії і шукають альтернативу Лукашенку. Вони, можливо, сподівалися, що Лукашенко якимось чином придушить протести. Або шукали можливість, щоби, можливо, (Віктор) Бабарико став такою компромісною людиною. Вони зрозуміли, що компромісів у них немає, і тому вирішили створювати щось своє, більш лояльне», — вважає Вячорка. ■

Ганна ЯРОШЕНКО
Полтавська область

Чудовий передноворічний подарунок — ноутбуки, принтери, проектори, а також програмне забезпечення — отримають у межах проекту з підтримки реформи української профтехосвіти «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» п'ять професійно-технічних закладів із Запорізької й Полтавської областей. Загалом понад 3 тисячі учнів та 3 сотні викладачів матимуть можливість опанувати й використовувати нове сучасне IT-обладнання німецького виробництва. Завдяки реалізації згаданої програми за фінансової підтримки ЄС (зокрема таких держав-членів, як Німеччина, Фінляндія, Естонія та Польща) уже закуплено девайси для п'яти навчальних закладів на понад 100 тисяч євро. На Полтавщині почесне право стати учасником цього проекту вибороли професійно-технічне училище №44 міста Миргород, вище професійне училище № 7 міста Кременчук, а також державний навчальний заклад «Решетилівський професійний аграрний ліцей імені І. Г. Боровенського».

Девайси німецького виробництва слугуватимуть поліпшенню якості професійно-технічної освіти

17 грудня у стінах Решетилівського професійного аграрного ліцею відбулася церемонія офіційної передачі IT-обладнання, яким уже встигли облаштувати один із навчальних кабінетів — кабінет сільськогосподарської техніки.

— Із великою радістю приймаємо 24 ноутбуки, а також два принтери, змінні картриджі для них, чудовий екран із проектором — усе це обладнання слугуватиме поліпшенню якості професійно-технічної освіти, підвищенню її престижу. Наш заклад готує спеціалістів тих професій, які дуже затребувані в аграрному секторі: це трактористи, водії, слюсарі, кухарі, лаборанти, пекарі, зварники, котрі, окрім усього, володітимуть комп'ютером, адже навички комп'ютерної грамотності сьогодні потрібні всім, — говорить директор цього навчального закладу Ніла Спільна. — Тож поповнення матеріально-технічної бази ліцею новим IT-обладнанням — для нас величезна підтримка від міжнародних інституцій. Вона цінна ще й тим, що нині, в умовах пандемії коронавірусної інфекції, актуальним стало дистанційне навчання. Ми розуміємо, які виклики стоять перед онлайн-освітою. І саме європейці подбали про те, аби навіть за таких непростих умов ми могли надавати якісну освіту, серйозну професійну підготовку. Приємно й те, що нашому навчальному закладу презентують не лише IT-обладнання, а й програмне забезпечення — ми отримуємо ліцензійні продукти та сервіси, які, безпе-

Людмила НІКІТЕНКО

У школі села Білозір'я Черкаського району дітворі пропонують меню від Євгена Клопотенка, українського кулінарного експерта, шеф-кухаря та телеведучого.

Тож тепер сільські школярі мають змогу скуштувати у їдальні свого навчального закладу овочеву паелью, чахохбілі, печеню «Три види овочів», пасту «Болоньезе», курячі нагетси та стіки, запіканку «МАК енд чиз», курячий шніцель, картоплю, запечену з куркумою, картопляні галушки та багато іншої смакоти.

У школі кажуть, що такі страви до вподоби дітворі. А ще вони поживні, смачні та, найголовніше, корисні для здоров'я малечі. Адже у меню багато овочів, є спеції, соуси й мало солі та цукру. Здоровим харчуванням своїх дітей у стінах школи задоволені й батьки.

Як розповів «Україні молодій» Володимир Міщук, голова Білозірської об'єднаної територіальної громади, у сільській школі наразі навчається 570 учнів.

«Не так давно у шкільну їдальню ми поставили ще й новеньке обладнання. За кошти державної програми, а це 400 тисяч

ПРОФТЕХОСВІТА

Комп для тракториста

Завдяки програмі «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» Решетилівський аграрний ліцей отримав сучасне IT-обладнання

ДОВІДКА «УМ»

«EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» — це програма, завдяки якій у нашій державі реалізується великий пакет заходів із діджиталізації для підтримки реформи профтехосвіти. Вказаній програмі сприяє ЄС (зокрема за підтримки таких держав-членів, як Німеччина, Фінляндія, Польща та Естонія). Її загальний кошторис становить 58 мільйонів євро, а серед основних завдань — модернізація обраних закладів профтехосвіти, оновлення змісту освітніх програм, розробка нових стандартів підготовки спеціалістів, навчання викладачів у 7 областях: Полтавській, Вінницькій, Запорізькій, Рівненській, Львівській, Миколаївській і Чернівецькій, на які поширюється пілотний проєкт. Програму реалізують в Україні Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ) та Німецький державний банк розвитку (KfW).

речно, стануть надійною платформою для освітніх досягнень. Окрім усього, в межах проєкту «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» навчають викладачів, тож нині весь наш педагогічний колектив проходить широкомасштабне навчання з інформаційно-цифрової компетентності.

Ніла Петрівна поділилася, що вийти в лідери серед професійно-технічних закладів області було не так просто: протягом двох років міжнародні експерти проводили глибокий аналіз роботи всього колективу із залученням викладачів, учнів, випускників і навіть роботодавців, бо для європейців не існує головних і другорядних питань. Водночас, наголосила вона, право на участь у престижному проєкті аграрний ліцей виборов і завдяки підтримці та допомозі Полтавської обласної ради.

«Фінансова допомога ЄС, європейських структур для нас дуже важлива»

— Ця співпраця з міжнародними структурами розпочалася два роки тому. Тож, можна сказати, це такий собі довгий тернистий шлях, — пригадав і голова обласної ради Олександр Біленький. — Тут, у ліцей, неодноразово відбувалися проміжні зустрічі з керівниками та експертами проєкту «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України», під час яких ми переконували їх, що в поліпшення матеріаль-

Директор Решетилівського професійного аграрного ліцею Ніла Спільна, голова Полтавської обласної ради Олександр Біленький та відповідальна особа за координацію проєкту «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» на Полтавщині Анатолій Безпалюк у кабінеті сільськогосподарської техніки, який уже встигли облаштувати новим IT-обладнанням.

Фото Ганни ЯРОШЕНКО.

но-технічної бази саме цього навчального закладу можна вкладати кошти і при цьому бути впевненими, що вони дійдуть до учнів. Бо педагоги роблять усе можливе, аби підготувати висококваліфікованих спеціалістів аграрного сектору, які нині дуже затребувані на ринку праці, а от матеріально-технічна база ліцею, будемо об'єктивними, кульгає.

Відповідальна особа за координацію проєкту «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» в Полтавській області Анатолій Безпалюк офіційно передав акт прийому-передачі IT-обладнання директору навчального закладу Нілі Спільній — тепер тут зможуть поставити його на баланс і використовувати в освітньому процесі. Водночас він заінтригував присутніх, зазначивши, що все це — «тільки квіточки» й багато чого хорошого — ще попереду. До речі, керівництво програми «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» підписало меморандум про співпрацю з Полтавською обласною радою, відтак з огляду на те, що тривалість проєкту, про який ідеться, розрахована до 2023 року, можна

сподіватися, що попереду нас і справді чекає ще багато приємних сюрпризів.

Наприкінці заходу Олександр Біленький зауважив, що він відповідає за фінансову підтримку обласною радою закладів профтехосвіти, допомога ж Решетилівському аграрному ліцею — колишньому ПТУ № 52, яке він свого часу закінчив (перед тим, як здобув три вищі освіти), для нього є своєрідною даниною подяки й поваги.

— Ми продовжуємо таку підтримку. У цьому можна переконаватися, поцікавившись, скільки коштів вкладається в інфраструктуру як аграрного ліцею, так і Решетилівської ОТГ загалом. І в подальшому робитимемо все, аби наш аграрний ліцей став одним із кращих в Україні, а те, що він найкращий в області, не викликає жодного сумніву. Звісно ж, область потребує додаткових коштів, співфінансування важливих проєктів. У ситуації, коли наступний рік, без сумніву, буде нелегким, фінансова допомога Євросоюзу, європейських структур для нас особливо важлива, — підсумував голова обласної ради. ■

ЗДОРОВЕ ХАРЧУВАННЯ

Як у столичному ресторані

У селі школярам пропонують меню «від шефа»

Так виглядає «роздатка» в їдальні Білозірської школи Черкаського району.

Фото Білозірської ОТГ.

гривень, закупили все необхідне», — зазначає пан Володимир. І додає, що торік Білозірська

ОТГ також придбала в їдальню обладнання на 150 тисяч гривень.

Тож наразі в опорному навчальному закладі є новенькі й сучасні морозильна камера, холо-

дильник, посудомийна машина, м'ясорубка, тістоміс, овочерізка, холодильник, пароконвектомат, слайсер, блендер тощо.

До речі, нові стандарти якості харчування на Черкащині запроваджені ще і в Драбівському та Чигиринському навчально-виховних комплексах, у Іваньківській школі. Там, зазначає голова Черкаської ОДА Сергій Сергійчук, також розробили мультипрофільне меню, оновлюють харчоблоки та фудзони, автоматизували процеси приготування їжі, провели навчання для працівників харчоблоків.

«А ще склали рекомендації із впровадження здорового харчування для учнів та батьків. Щоб і вдома, і в школі діти харчувалися із користю для здоров'я», — уточнює Сергій Сергійчук.

Він каже, що 47 черкаських закладів освіти впровадили картку «Юніор». Ці картки — це і батьківський контроль за тим, що їсть дитина, а ще можливість мінімізувати використання готівки, що важливо в період пандемії. Це також дозволяє нівелювати корупційну складову, адже всі розрахунки обліковуються. ■

Віктор РАДІОНОВ, мовознавець

■ НЕЗАШОРЕНИЙ ПОГЛЯД

«Дурниця» — фемінітив

І це не дурниця?

Українська літературна мова не мислима як без її шанувальників, так і без правопису. Й останній мав би бути якщо не бездоганим, то принаймні не плутаним і безглузким. На жаль, про основний закон мови зразка 2019 р. цього не скажеш.

Прикро, що багато хто його вад і партацтва розробників уритул не бачить. Тому доречним видається заклик до шанувальників української мови: учіться вчитуватися в правила, осмислювати те, що в них написано, заглиблюватися в суть! Мозок повинен працювати.

Як писав Іван Франко, хто «пірне аж до дна, // Той, хоч і труду мав досить, // Дивнії перли виносить». Я дослухався до поради — й ось що із цього вийшло.

У § 32 правопису 2019 р. можемо побачити таке: «За допомогою суфіксів -к-, -иц-(я), -ин-(я), -ес- та ін. від іменників чоловічого роду утворюємо іменники на означення осіб жіночої статі». Надзвичайно глибока думка!

Запам'ятали? Тоді рухаємося далі стежками § 32. «Суфікс -иц-(я) приєднуємо насамперед до основ на -ник: верстальниця, набірниця, порадиниця та -ень: учениця».

Застосуємо рідкісно слухне й до неможливості доречне правило. Підберемо два слова з основами на -ник і -ень: дурник і дурень. У такому разі матимемо:

— дурник + -иц(я) дурниця;

— дурень + -иц(я) дурениця або дурниця.

Чи в камінь головою, чи каменем у голову, все одно «дурниця» виходить. І вона, згідно з новим правописом, якраз і буде «іменником на означення особи жіночої статі», тобто од-

ним із так званих фемінітивів, довкола яких останнім часом зламано так багато списів.

Заварили ж усю цю кашу великі світила науки про мову в усій складності її вияву. Вони ту саму живу народну мову глибоко знають і, як ніхто інший з дослідників, тонко відчують. Також для них немає таємниць як в азах, так і в тонкощах словотвору. Не нам їх учити, що правопис — це щось одне, а словотвір — дещо інше та що не слід усе звальювати в одну купу. Їхні настанови — непорушні для всіх законів.

І ось у простих смертних з'явилося прагнення твердо засвоїти той закон, досягнути його до самого дна. Як наслідок, постола просте запитаннячко: чому, крім одиниці «учениця», інших іменників жіночого роду, які нібито виникли внаслідок приєднання до основ на -ень, учені мужі підібрати не змогли? А відповідь навдивовижу проста: слово «учениця» породжено аж ніяк не від співвідносного «учень». Воно веде свій «родовід» від іншого однокореневого утворення — «ученик». Однак останнє дуже вже нагадувало російський відповідник, тому його швиденько оголосили застарілим і вивели з ужитку. А далі почали писати напрочуд розумні речі, ніби «учениця» походить від «учня». От тільки мова не терпить порожнечі, й «учениця», яка залишилася без природної пари, — зайве тому свідчення.

Чому ж нікому не прийш-

ло в голову (не спало на думку, як тепер навчають нібито правильно висловлюватися), що іменник «вершниця» з'явився на світ за посередництва рідковживаного «вершень»? Тут усе для всіх виглядає просто: вершник + -иц(я) вершниця.

І не дивно. Закономірний словотвір — -ник -иц(я). Тому вам не вдасться отримати назви осіб на -иц(я), відштовхуючись від таких іменників чоловічого роду, як «бевзень», «блазень», «велетень», «вискочень», «в'язень», «злизень», «красень», «лежень», «особень», «перевертень», «підлизень», «подобень», «прихвостень», «приходень», «сидень», «тепельень», «хорошень».

Однокореневим іменником до «в'язень» є «в'язниця», до «гридень» — «гридниця». Проте в'язниця — це не жінка-в'язень, а тюрма; гридниця — то не жінка-гридень, а будівля при князівському дворі для перебування гриднів.

Є слово «підлизниця», але його закономірна пара — «підлизник», а не «підлизень».

Після такого прискіпливого розбору та проникнення в суть зароджується бажання вже не засвоїти той сумнівний закон, даний велемудрими, а повстати проти нього. До того ж для цього є й інші підстави, про які йтиметься далі.

Українська мова має загальновідомі пари: винуватець — винуватиця, мисливець — мисливиця, обранець — обраниця, плюгавець —

плюгавиця, улюбленець — улюблениця, умілець — умільчиця... Проте, якщо керуватися вищенаведеним приписом про наросток -иц(я), таких відповідників жіночого роду утворити не вдасться.

Натомість є інша нечудернацька настанова, в тому ж таки § 32: «Суфікс -ин-(я) сполучаємо з основами на -ець: кравчиня, плавчиня, продавчиня...» Skorистаємося нею — й одержимо: винуватець — «винуватчиня», обранець — «обранчиня», підприємець — «підприємчиня», улюбленець — «улюбленчиня», умілець — «умільчиня»...

Оці каліки словотвору — новітнє явище. Й імення його те саме — «фемінітиви». Красному письменству таке й у страшному сні не могло би приснитись, але ті неоконкретні твори обов'язково виникнуть, якщо взоруватися на недолуге правило.

Та й це ще не все, бо якщо діло піде так і далі, то на додачу сплинуть наверх і покручі «бандерівчиня», «московчиня», «торговчиня» (замість відомих виражальних засобів «бандерівка», «московка», «торговка», яким передували «бандерівець», «москочець», «торговець»).

На щастя, ми знаємо поіменно осіб, яким повинні за це доземно вклонитися. Є за що.

Свіженькі положення розробили люди ду-у-же великих розумових здібностей. То неперевершені знавці рід-

ної мови. Вони краще від будь-кого розбираються в порушених питаннях. Вони великі, і їм видніше... Як жирафу з пісні Володимира Висоцького. Тому всі ми мусимо на тих діячів рівнятися. «Не міркувати-метикувати, а виконувати!» — ось головне гасло доби.

Отже, зелене світло й широку дорогу — «фемінітивам»! Їх освятили достойники.

Післяслово. Для тих, у кого туго з гумором і хто не зважив на заклик учитуватися, заглиблюватися в суть, хто не хоче або не вміє перевіряти засади в дії, як завжди, доводиться роз'яснювати.

Річ у тім, що небораки, які придумали те правило (§ 32), виявилися неспроможними прописати його належним чином. Вони немов ні сном ні духом, що «за допомогою суфіксів -к-, -иц-(я), -ин-(я)» утворено не лише (!) іменники на означення осіб жіночої статі. Ці наростки породили й багато інших іменників жіночого роду. Тому це не я, а упущення відшмагало укладачів нового правопису, виставило їх у смішному вигляді, бо є свідченням недбалства.

Ще одна заувага. Немає якоїсь лівійної залежності між однокореневими одиницями мови для називання чоловіків і жінок. Тому писати, що «основам на...» відповідає така-то словотворча частина (-ень — -иц(я), а -ець — -ин(я), як у вказівках), — це не бачити далі свого носа. ■

Цьогоріч новорічні ялинки України вирізняються поміж собою не лише прикрасами та гірляндами, а й особливими ознаками. Окрім різдвяної зірки, верхівки цих святкових дерев прикрашають і місцеві ознаки. Так, скажімо, маківку дніпровської ялинки «очолив» герб славного козацького міста — картуш, оповитий золотим дубовим листям, а посередині — схрещені козацька шабля і стріла (ці символи зображені й на печатці Кодацької паланки).

■ ПОЛІТПАРНАС

У новорічній слові —

Наш привіт корові

Ігор ДЕМ'ЯНЧУК
Київ

Був поганим рік мишачий —
Дошкуляли нам невдачі,
Рік добробут наш позриз,
Ми скотилися униз.
Та уже до нас готова
В новий рік прийти корова.
Хочем ми, аби в цей рік
Вірус злий без сліду зник.
Це бажання не одне:
Все погане хай мине,
Порвем путінській пута,
І відступлять лихо й скрута,
Хай піде кудись подалі
«Віртуоз» гри на роялі.
Ми корову всі вітаєм
І заступництва чекаєм:
Та корова має роги,
Нечисть хай знесе з дороги.
Будем вдячні ми корові,
Що живі ми та здорові.

Лариса САЛІМОНОВИЧ

■ ПРОГНОЗ-2021

Урок справедливості

З наступного року в Україні почне відходити стара олігархічна система, яка більше не сумісна з фізичним виживанням суспільства

У 2021-му Україна нарешті перестане бути сценою, а наше життя театром.

З нумерологічної точки зору, життя на планеті розвивається 9-річними циклами. І якщо, наприклад, на якомусь етапі нам дозволяють досхочу розкидати каміння для того, аби ми по зав'язку наситилися власним невіглаством, то за цим періодом неминуче настає час, коли те каміння доводиться збирати своїми ж білими ручками. Пальці можуть при цьому здиратися до крові, але таким є урок. Тут усе закономірно — посієш вітер, пожнеш бурю. Або, скажімо, заплющивши очі на очевидні речі, матимеш справу з тим, що встигло буйно прорости, поки ти вперто прикидався сліпцем. З 2021 року в Україні починається період саме великого збирання до купи всього, що було розкидано впродовж першого 30-річчя нашої новітньої історії. І той, хто й досі все ще спроможний бачити світ за межами гіпнотичного телевізора, отримує шанс на перспективне майбутнє. Спробуйте нарешті перемкнутися з партійно-кланової реклами на реальне життя. Саме там буде справді цікаво.

Вільному — воля

У таронумерологічній карті України яскраво виражена тема справедливості. Щоправда, гіпотетично. Тобто на рівні підсвідомості ми у своїй переважній більшості вже зараз настільки критичні у власних оцінках своїх перспектив, що вся навколишня реальність нам здається вкрай недосконалою і недолагою. Але одна справа — емоційно фіксувати всю зриму убогість, потопавучи в істеричних словесних баталіях, і зовсім інша — боротися за відновлення справедливості на ділі. Життя нас постійно вчить останнього, тому в Україні стійко прижилися майдани, що є цілком «програмним» і позитивним фактором. У майбутнього їх стане ще більше, але вони матимуть, швидше за все, скромніший масштаб і яскраво виражену «галузеву» форму. Тобто це будуть «тематичні» протести людей, яким втрачати більше нічого.

Подібний вияв інстинкту самозбереження буквально прописаний у нашому персональному файлі вселенського комп'ютера. Тобто українці довго терплять, але коли маса накопиченого невдоволення стає критичною, ними починає рухатися незбагненна містична енергія. Зупинити її практично неможливо, тому дивно, що можновладні клани, які роками викачують із країни всі ресурси, і досі цього не помітили. Тепер помітять. Доведеться.

Особливо загостреним почуття справедливості у суспільства буде навесні, а загалом — до початку осені наступного року.

Питання на кшталт: «Хто ми такі?», «Куди рухаємось?», «Скільки нас будуть принижувати низькими зарплатами?», «Куди діваються суспільні гроші?», «Чому в країні з найбагатшими чорноземами пенсіонери роками живуть у проголодь?» — потребуватимуть конкретних відповідей. Люди знову проймаються почуттям гідності, але цього разу вже на рівні абсолютно земних проблем. Ті з українців, що не хочуть отримати статус заробітчанина або емігранта, можуть цілком резонно поцікавитися: «А чому їхати повинні ми, а не ті, хто загріб усю промисловість, але не спроможний розвивати країну? Можливо, нехай уже нарешті поїдуть вони?».

комп'ютерники час від часу надаватимуть допомогу там, де колективне підсвідоме не визріло до кардинальних змін.

Можна сказати і так. У близькому майбутньому Україну, з нумерологічної точки зору, чекає щось подібне до репризи, де ослаблomu пострадянському спруту під плаксивий реквієм нарешті вкорочуватимуть загребущі щупальця. Причина теж цілком програмна. З того ж таки наступного року на наше життя почнуть впливати енергії стабільних і дуже практичних чисел з яскраво вираженим аспектом соціальної справедливості. Саме тому стара система, яка дозволяла вузькому колу олігархічних монополістів тягнути вицякливо на себе фінансо-

родовж яких збиралося до купи все, що було посіяне і зрощене впродовж останніх трьох десятиліть. Урожай міг бути набагато кращим, але, попри все, у вітчизняних запасниках з'явилось чимало неглинних речей, які гарантуватимуть економічне зростання вже в недалекому майбутньому.

Наша «нетлінка», скажімо, містить таку, без сумніву, прогресивну річ, як зростання активності й самостійності громад. Ми потроху вчимося брати відповідальність на себе, не чекаючи милості від проблемного центру, чого не скажеш про наших сусідів із пострадянського табору. Немає жодного сумніву, що розквіт України розпочнеться саме з глибини та регіонів, де людям

не: «Хто ми?», з якого й почнеться стабільне економічне зростання, що «програмно» можливе з початку осені. Трударі отримають шанс заробити, навіть трохи більше, ніж достатньо, тому всім працездатним є сенс встати з диванів, остаточно відірвавшись від апокаліптичних телевізорів. Там майстерно змодельоване пекло триватиме і далі, бо нафталіновим царькам дуже вигідно, аби ми в їхню рукотворну маячню ніколи не переставали вірити. У державу і самих себе — також. Але, як кажуть, по вірі вашій. Кому подобається — смакуйте далі. Ваша кількість для України наступного року перестане бути критичною.

Проблеми генетичної спадковості

До речі, про гроші. Майбутнього економічного зростання ментальний українець може й не помітити, оскільки у нас є реальні проблеми з філософським осмисленням такого поняття, як достатньо. Але у вселенській реальності нічого не трапляється випадково, і якщо цю закономірність копнути езотерично (тобто глибше), впливе ось яка печальна штука.

У системі «таронумерологія» є аспект, що отримав назву «психологічна проблема». Йдецься про такий собі височенний бар'єр уперек всього життєвого шляху, який заважає рухатися вперед. «Прибрати» ту перепону можна лише силою власної волі. Це коли ти усвідомлюєш генетичну першопричину свого топтання на місці й наперекір спокусливій атаці легіону родових бісів намагаєшся стати протилежністю своєї персональної тіні. Ти ніби помираєш на рівні власної найбільшої слабкості, аби воскреснути вже очисченим.

Так ось, психологічну

проблему жителів України характеризує аркан Колесо Фортуни, що є архетипом карми і грошей. Це означає, що ми генетично схильні до майнової неадекватності. Тобто, одні з нас якимось дивним чином побоюються грошей і не вміють або не хочуть їх заробляти. Інші — вміють, хочуть і заробляють (добувають), але розмір добутого на рівні їхніх персональних відчуттів ніколи не буває достатнім.

Ситуацію ускладнює і той факт, що Колесо Фортуни у тій же програмі України характеризує ще один дуже важливий аспект, який отримав назву «карта психологічного комфорту». І ось тут маємо серйозне протиріччя. З одного боку, жителям України дуже важко не рвати душу на шмаття, якщо у гаманці немає бажаної суми грошей, але через згадану психологічну проблему нівелюється саме відчуття насиченості.

І як із цим бути? Число 7, що є основною космічною енергією України, закликає нас усіх виплекати в собі філософське ставлення до багатства. Нам варто усвідомити, що грошей не буває ні мало, ні багато з тієї простої причини, що в будь-якій кількості вони можуть стати як благословенням, так і прокляттям.

Прикладів з останнім більш ніж досить. Узяти хоча б історію з «ПриватБанком». Його колишні власники вивели через цю фінансову структуру мільярди гривень за кордон, але й досі судяться з державою за гроші. Як результат — мають серйозні проблеми з правосуддям США, де за «приватіські» кошти накупили непомірну кількість нерухомості. Наступного року в них виникне з цим чимало проблем. І тут немає нічого дивного — карма вона така.

Загалом, український файл у вселенському комп'ютері наступного року знову стане помітним, аби послужити прикладом для тих, хто змушений буде піти нашим шляхом. Вільні володільські енергії нової ери, що стартувала у грудні 2020-го, вже пройшли практичні випробування на наших теренах, тому слугуватимуть методичкою для сусідів. Нарешті Україна перестане бути сценою, а наше життя — театром. Тепер пора нам зайняти місця у партері й запастися попкорном. Життя загалом циклічне. ■

Стабільне економічне зростання «програмно» можливе з початку осені. Тому всім працездатним є сенс встати з диванів, остаточно відірвавшись від апокаліптичних телевізорів.

Або ми, або вони. Залишимося, звісно, ми

І з прописною українською справедливістю тепер можуть відбуватися й зовсім містичні речі, оскільки наша держава з народження отримала серйозний небесний захист. Це той випадок, коли закон причини і наслідку, який лежить в основі функціонування духовних енергій Всесвіту і вважається вищим ступенем прояву справедливості, спрацює автоматично, мов бумеранг. На кнопку, можливо, ніхто й не тиснуватиме, але він прилетить сам. Припустимо, зачаровані телевізором або оманливою мішурою показних здобутків виборці проголосували за чергового «рятівника-чудотворця», а він узв'язник... Учора ще був на троні, а сьогодні його вже немає ніде. Ось такі настають часи. Небо ближче, ніж їм здається. Вищі

ву ковдру, більше не вписується в наше майбутнє. А це означає, що вибір у доморощених «авторитетів» загалом невеликий. Їм доведеться або ділитися ринковим простором з іншими, що для них рівнозначно повному життєвому краху, або канути в Лету в широкому сенсі цього фатального слова.

Процес трансформації забронзовілих «пам'ятників» навряд чи буде легким. Їхня агонія нам теж добряче попусе нерви. Але на тлі подій, що поступово «накривають» наших сусідів, Україна здаватиметься острівцем відносної і давньо вистражданої стабільності. Час не те щоб до нас прихильніший. Він просить саме з нас почав.

Не все так погано, як нас змушують думати

Теперішній, 2020-й, рік, можна порівняти з великими жнивами, уп-

Юлія КРУК

■ МАЙТЕ НА УВАЗІ

Пауза на «екваторі життя»

Подолати кризу середнього віку допоможе цікаве заняття, спілкування з дітьми і спокійна переоцінка пріоритетів

Що таке «криза середнього віку»? Останнім часом це поняття ввійшло в наше життя. І кожен розуміє його по-своєму. Хтось виправдовує кризою середнього віку поганий настрій чи проблеми на роботі. Але з погляду психологів, криза на «екваторі життя» означає період, коли людина підбиває підсумки пройденого і відбувається переоцінка цінностей. На жаль, у цей непростий етап у багатьох особливо болісно цей період проходить у людей, які нічого не досягли або чомусь переконані, що це саме так. Натомість у людей, які повністю задоволені своїм життям, криза минає безболісно або непомітно. Таких людей небагато, але вони є.

Криза середнього віку не оминає нікого. Такий висновок київський психолог Владислав Мусієць робить як із власної практики, так і з досвіду своїх колег. «Коли на прийомі разом із пацієнтом починаєш розмотувати «клубок» психологічних проблем, невдовзі розумієш, що поштовхом до депресії стало вікове «перезавантаження», — стверджує фахівець.

Перемога шкідливих звичок — шлях до депресії

Кожен по-своєму відчуває кризовий період середини життя. У чоловіків цей етап зазвичай настає в 40-45 років, у жінок може бути пізніше — в 50-55. Іноді часові рамки кризи зсуваються: вона починається трохи раніше або затримується і переноситься на більш пізній період.

Цей стан у більшості чоловіків і жінок проявляється однаково. Кризу супроводжують депресія, відчуття невдоволення собою і навколишньою дійсністю, зростає невмотивована дратівливість. Медика пов'язують кризу середнього віку і з певними фізіологічними чинниками: в цей період життя частіше загострюються хронічні недуги, відповідно — слабшають життєві функції всього організму. З'являються перші ознаки старіння. Такі процеси породжують відчуття невпевненості в завтрашньому дні, накопичується втома, з'являється нервозність і пригніченість. «Людина усвідомлює: те, що в молодості давалося легко, нині викликає труднощі й проблеми, — наголошує Владислав Мусієць. — У цьому віці укорінюються шкідливі звички: зловживання алкоголем, куріння, гіподинамія (малорухливість). Зрозуміло, це негативно позначається на здоров'ї. Цікаво, що саме в цей період до людини приходять усвідомлен-

Криза віку — це не вирок. Не залишайтеся наодинці з думками і шукайте підтримки в рідних. Фото з сайту kuzdrav.net.

ня того, що добре було б тих згубних звичок позбутися, але зробити це непросто. Боротьба з хворобами і шкідливими залежностями може призвести до депресії, якщо перемагають вони, а не ви».

У результаті людина втрачає інтерес до себе, менше дбає про зовнішній вигляд, може зовсім опустити руки, каже психотерапевт. Водночас, переконаний Владислав Андрійович, багато людей у змозі достойно сприйняти «виклик віку». Такі особи, виборсавшись із кризи, досягають більших висот.

Уникайте самоїдства і відновіть інтерес до себе

Криза середнього віку дошкульніше б'є по чоловіках. Таку закономірність, за словами психолога, можна пояснити тим, що чоловіки менш емоційні і криза віддзеркалює багато переживань, які чоловік дотепер приховував. «Особливо під вплив кризи підпадають цілеспрямовані особи, які

звикли ставити перед собою мету і досягати її, — пояснює Владислав Мусієць. — У таких людей криза розвиває підвищену самокритику. Відповідно чоловік збільшує вимоги до себе, применшує власні життєві досягнення. Це негативно позначається на самооцінці, провокує самоїдство.

Водночас чоловік може перенести агресію на близьких людей або навпаки — замкнутися в собі. Імпульсивно шукати вихід із глухого кута невдоволення: намагатиметься змінити роботу, житло, сім'ю. У такий момент важливо вчасно заспокоїтися, зробити паузу. І далі рухатися своїм шляхом.

У жінок зазвичай криза середнього віку виникає через невдоволення сімейним життям, оскільки кар'єра для більшості представниць прекрасної статі — річ другорядна. Психологи припускають, що цей непростий період у жінок настає, коли діти виростають і починають жити власним життям. Звична і зро-

■ ДО РЕЧІ

Симптоми кризи середнього віку лікарі поділяють на психологічні та фізіологічні. До психологічних відносять: дратівливість, втрату статевого потягу, статеві розлади (імпотенція), втому, депресію, поганий настрій, відчуття смутку й апатію.

Фізіологічні симптоми проявляють себе скутістю у м'язах і суглобах, нічною пітливістю, сухістю шкіри, збільшенням ваги, випадінням волосся. У цей період людина довше, ніж зазвичай, відновлюється після недуг.

зуміла роль матері применшується. Крім того, криза середнього віку в представниць прекрасної статі часто пов'язана з фізіологічними процесами: жінка усвідомлює, що підкрадається старість, зникає колишня привабливість. Тож починає думати, що вже нікому не потрібна, а такі думки лише прискорюють старіння. Жінка втрачає інтерес до себе, перестає чепуритися і дбати про власний вигляд, звужується коло її інтересів.

Не залишайте людину в кризі на самоті

Якщо так сталося, що обійти складний етап у житті не вийшло, то принаймні треба постаратися вийти з нього з найменшими втратами. «Якщо хтось із ваших рідних переживає подібний стан — не залишайте його на самоті, — радить психолог. — Для чоловіка важливо мати поруч кохану людину, яка допоможе впоратися з ситуацією і скоригує напрям думок у позитивне русло. Даруйте одне одному увагу, тепло і підтримку. Якщо це мама — частіше їй телефонуйте, провідуйте, цікавтеся її життям. Спілкування для неї — найголовніше в цей період».

На думку пана Мусієця, найкраще від кризи рятують різноманітні хобі. Чоловікам можна спробувати риболовлю, щось змайструвати власноруч, жінки можуть проявити себе в кулінарії, рукоділлі. Подорожуйте, частіше зустрічайтеся з онуками — спілкування з дітьми часто є найкращим антидепресантом. Але в жодному разі не допускайте поглиблення кризи. Бо якщо в людини почнуться психічні розлади, каже лікар, без спеціальної фахової допомоги вибратися з полону депресії не вийде. ■

■ ВИХІД Є!

Ущипніть себе за ногу

М'язові судоми можуть бути ознакою перевтоми, дефіциту магнію і навіть цукрового діабету

Леся ХОРОЛЬСЬКА

Напади різкого несподіваного болю у м'язах — так проявляють себе судоми. Іноді вони стаються вночі, уві сні, часом — у воді, під час купання, створюючи серйозну загрозу життю. Судоми можуть бути різних типів: ті, що трапляються через фізичні навантаження, через перевтому, від тривалого перебування на ногах.

«М'язові спазми можуть свідчити про дефіцит магнію в організмі, — пояснює сімейний лікар Ірина Наталіч. — Причиною судом може виявитися також варикозна хвороба. Часті судоми трапляються уночі. Можуть бути одноразовими і хронічними. У першому випадку причиною м'язового болю може бути незручна поза під час сну, переохолодження або силь-

на втома. Такі нечасті судоми зазвичай сигналізують про початок захворювання. У такому випадку необхідно якомога швидше звернутися до лікаря і обстежити організм. Причиною дискомфорту можуть бути старі травми ніг або хребта, неврологічні захворювання, запальні процеси. Так може проявлятися початкова стадія цукрового діабету».

Магнію в організмі часто бракує під час вагітності, тривалого стресу, при прийомі медичних препаратів або при дотриманні білкової дієти. Як зарадити ситуації? Насамперед варто подумати про прийом вітамінного комплексу і спеціальних препаратів, що містять магній. Лікарі радять додавати в раціон коріандр, петрушку, кріп і базилік. Багаті на магній авокадо, квасоля і сочевиця. А також

Судоми можуть виникати через надмірні навантаження. Тому тренуйтеся без фанатизму. Фото з сайту medaboutme.net.

чорний шоколад: у ста грамах цього смачного продукту міститься 200 мг магнію. У вашому раціоні повинні бути горіхи, висівки, вівсяна каша, банани, м'ясо, риба.

«Основне призначення магнію — допомога у засвоєнні організмом кальцію, — наголошує Ірина Наталіч. — Тому приймати магній слід одночасно з кальцієвими препаратами. Магній впливає на роботу мозку, знижує високий кров'яний тиск і сприяє виведенню камнів із жовчного міхура».

Як реагувати, коли трапляються судоми ніг? Найперше, за порадою фахівців, треба розслабити тіло — іноді напад судом можна відчутти заздалегідь. У такому разі постарайтеся розслабити ногу. Якщо напад усе ж таки стався і судоми вже скували кінцівку, постарайтеся потягнути носок на себе, плавню відпустити його і знову натягнути. Якщо є можливість — зробіть масаж ноги, ідеально — із зігрівальною маззю.

Коли такі вправи не допома-

■ ВАЖЛИВО

- Серед причин судом, на думку фахівців, може також бути:
- нестача води;
 - брак заліза і фолієвої кислоти в організмі;
 - цукровий діабет;
 - перевтома;
 - порушення кровообігу у кінцівках;
 - фізичне перенапруження;
 - переохолодження;
 - захворювання щитоподібної залози;
 - гормональні зміни в організмі.

гають, пощипайте напружений м'яз або легенько уколите його голкою. Якщо судом трапилося у воді — постарайтеся потягнути на себе пальці стопи. Якщо судоми припинилися, але біль не зник, варто щільно забинтувати еластичним бинтом усю ногу: від стопи до коліна.

Аби зменшити ймовірність виникнення судом, вибирайте зручне взуття з ортопедичною підшвою. Стежте за тим, щоб не перевантажувати ноги при ходьбі або тренуванні. Не забувайте регулярно робити собі контрастні ванночки для ніг і правильно харчуватися. Візьміть за правило ранкову гімнастику і душ, ранкову пробіжку і прогулянку на свіжому повітрі. ■

Інститут літератури імені Т.Г.Шевченка Національної академії наук України
Газета «Україна молода»
Під патронатом Київської міської державної адміністрації

НОМІНАНТИ

Завтрашній читач:

бібліотекарів не турбувати

Костянтин РОДИК

Дивись на номінаційні списки «Візитівки» і бачиш, як непомітно-раптово змінилися лідери-видавці мистецьких книжок. Де колись традиційно-незмінне «Мистецтво»? «Родовід» представлений однією новинкою. Кризу переживає «Артбук». Натомість донедавна незнані столічні «Антиквар» і «Довженко-Центр» щодалі більше радують якістю і тематичним ексклюзивом своїх видань. А київський ArtHuss просто домінує.

Дебют видавництва ArtHuss (яке постало на вже міцному професійному ґрунті «Фамільної друкарні Huss»), — у рейтингу 2016 року. Перші три книжки не здобулися на високій резонанс — упізнаного, «артхасівського» зовнішнього шарму їхні видання набувуть пізніше. Власне, вже наступного року.

Шість новинок у номінаційних списках 2017-го; з-поміж 43 мистецьких видань шосте місце посідає книжка «Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі» феєричного Віла Гомперца, директора лондонської галереї «Тейт», арткритика «Таймз», «Гардіан» та «Бі-Бі-Сі». Попри те, що відтоді українські видавці переклали чимало яскравих західних мистецьких студій, книжка Гомперца лишається засадничою для розуміння модерного світового артпростору. Завдяки фаховості без жодного дьогтю псевдоакадемічності («Весела ідея, але чи це мистецтво?»). Завдяки аналітичній сміливості, як-от у характеристиці «Олімпії», шедевру Едуарда Мане: «Він просто взяв Тиціанову міфічну красуню «Венеру Урбінську» (1538) та перетворив її на повію». Завдяки стилістичній макрооптиці — приміром, у визначенні місця імпресіоністів в історії мистецтва: «Вони змінили правила гри, зруйнували стіну між майстернею та справжнім життям».

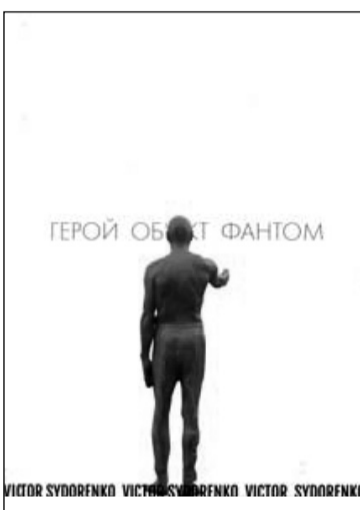
У тому ж рейтингу лавреатом серед біографічних видань стала «артхасівська» книжка «NOMINA. Україна. Сторінки родинного альбому» («УМ» докладно розповідала про неї 18.07.2017). А вже на «Книжці року» 2018 номінувалося 13 новинок від ArtHuss. У шорт-листі мистецької номінації 5 місце посідає Бріджит Квінн, «Неймовірні. П'ятнадцять жінок, які творили мистецтво та історію», на 7 місці — Марина Абрамович, «Пройти кризу стіни». А лавреатом серед критики стає Ганна Улюра, «365. Книжка на кожен день, щоби справляти враження культурної людини» (Газета писала і про неї — 04.07.2018).

Рейтинг-2019 виводить на друге місце перфектну книжку «100 ідей, що змінили мистецтво» Майкла Берда — автора калібру Гомперца. Вона вийшла у продовження серії аналітичної критики (мистецької та літературної), котру започаткувала попередня лавреатська книжка Г.Улюри. Третя в серії — Діана Ключко, «65 українських шедеврів. Визнані й невяні» — того ж 2019-го також стає лавреатом номінації «Візитівка» та фіналістом премії «NonFikshn». Четверта книжка серії фігурує у сьогорічному короткому списку номінації «Хрестоматія» — знову від Ганни Улюри; глибинно-компактна історія світової жіночої літератури «Ніч на Венері: 113 письменниць, які сяють у темряві».

Останні п'ять років ArtHuss динамічно нарощував асортимент, і тепер видно основні видавничі пріоритети. Перш за все — розуміння книжки як мистецького продукту. Мистецький альбом має бути не лише зшитком якісних репродукцій з доданком яскравих коментарів — він сам собою мусить бути Мистецтвом. Згадувана «критична серія» — саме така. Та найвищим утіленням концепту книжки-Мистецтва є дивовижний артефакт «Краса» Стефана Загмайстера і Джессіки Волш (це ота обкладинка з вигадливою монограмою на аристократично-білому тлі). «Краса сама є функцією. Без краси ніщо ніколи не запроцює добре», — з авторського маніфесту проєкту, що спочатку відбувся виставками у музеях Відня та Франкфурта-на-Майні (між іншим, співорганізатором імпрез був австрійсько-світовий бренд Swarovski AG — а це чимало про що свідчить).

Видавництво ArtHuss позиціонує себе як такий собі книжковий «Баугауз»: «Речі, які гарно виглядають, комунікують ефективніше», — читаємо у «Красі» Загмайстера і Волш. ArtHuss випускає низку видань з теорії, практики і перспектив дизайну. Від дослідження складних психологічних процесів у триаді «люди-місця-речі» (Дональд А. Папанек, «Емоційний дизайн») — до небезпідставного перефразування відомої максими (мовляв, «дизайнери врятовують світ») у книжці австро-американського дизайнера-філософа Віктора Папанека «Дизайн для реального світу», що має вельми промовистий векторний підзаголовок «Екологія людства та соціальні зміни». А ще у видавничому репертуарі — ціла лінійка видань у сегменті «стиль життя». Дві з таких фігурують у короткому списку адаптаційної літератури: «Життя в кольорі» Ребекки Етвуд та «Міські джунглі» Ігоря Джозсфовіча і Джудіт де Граф.

Та насамперед ArtHuss випускає книжки з графічного дизайну та пов'язаних із ним культурних індустрій: комікс, анімація. Більшість із них мають формат «три в одному»: приємна для руки і ока «книжка для журнального столика», захопливий нефікшн, помічний посібник на самовдосконалення. Причому крайній прояв — не лекційний курс, а практичні заняття, майстер-клас. Власне, саме так і розумів спосіб опанування мистецтвом Вальтер Гропіус, засновник славетної артшколи «Баугауз»: покажи, майстре, як ти можеш комунікувати за допомоги творення краси.

Серед «артхасівських» книжок-посібників трапляється навіть щось у жанрі «дошка пошани», як-от книжка «40 оригінальних шрифтів», укладена професором Харківського художньо-промислового інституту Володимиром Лесняком із краєвих робіт своїх студентів. Звісно, він коротко розставляє навчальні акценти: ось — точка відштовхування, прототип; тут — результат переосмислення, нова шрифтова абетка, а онде — варіант використання: афіша, меню, етикетка. Як значить художник-викладач про шрифти загалом і студентські витвори зокрема, «царина їхнього застосування — безкрая», фантазуйте. Фішка видання в тому, що за дидактику відповідає не «як», а «хто» — твої ровесники уже спромоглися, нехай і гуртом, на створення книжки-Мистецтва.

Зазвичай ArtHuss береться за випуск книжок інтермедіальних, а нерідко й просто пограничних, фронтальної, сказати б, проблематики: артбізнес, артменеджмент, артвотерінг, артзлочинність і навіть артдетектив (у нефікшн-значенні). Навіть коли тут виходить класичного стибу мистецький альбом — сьогорічний «Володимир Лобода», приміром, — його архітектура доведена до рівня, понад яким важко

КОРОТКІ СПИСКИ: ВІЗИТІВКА

Далі публікуємо шорт-листи кожної підномінації — по 14 найподієвіших видань річного асортименту (за абеткою). Лавреатів буде названо на традиційній церемонії в лютому 2021 року.

Малярство / фотографія / пластика

Олеся АВРАМЕНКО. Білокур. — К.: Національний музей українського народного декоративного мистецтва. 167 с.(о)
Герой, Об'єкт, Фантом Віктора Сидоренка: Лексикон. — К.: ArtHuss, 240 с.(к)
Дмитро ГОРБАЧОВ. Лицарі голодного Ренесансу. — К.: Дух і Літера, 376 с.(п)
Василь Кричевський. Хрестоматія в 2-х т. — Х.: Видавець Олександр Савчук, 532+464 с.(п)
Володимир ЛОБОДА. Живопис. — К.: ArtHuss, 402 с.(с)
Віктор МАРУЩЕНКО. Франківці. Миттєвості. — К.: Антиквар, 112 с.(о)
Олександр МЕДКО, Сергій ЛАВРОВ. Прозора межа мови. Фотоальбом поезій. — Запоріжжя: Дике поле, 144 с.(п)
Нарбут. Студії. Спогади. Листи. — К.: Родовід, 408 с.(к)
Національний музей «Київська картинна галерея»: путівник; Іконопис XIII — початку XX століття та давньоруське декоративно-прикладне мистецтво: каталог — К.: Антиквар, 346+120 с.(о+п)
Іва ПАВЕЛЬЧУК. На перехресті модерну: Федір Кричевський на шляху до постімпресіонізму; На перехресті модерну: Інспірації японізму у практиці українських колористів 1900–1930 років; Постімпресіонізм в українському живописі XX століття. — К.: Києво-Могилянська академія, 102+224+576 с.(п)
Параска Плитка-Горицвіт. Подолання гравітації. — К.: Мистецький арсенал, 224 с.(п)
Сергій РІСТЕНКО. Kyiv. On Air. — К.: Photo Kyiv, 300 с.(с)
Валерій САХАРУК. Микола Трох. Enfant terrible української фотографії. — К.: Stedley Art Foundation, 304 с.(п)
Українська абетка та казки в ілюстраціях Георгія Нарбута. — Х.: Фоліо, 104 с.(п)
Українська абетка. Малюнки Георгія Нарбута. — Х.: Видавець Олександр Савчук, 64 с.(п)

* номінувалося 32 видання

Архітектура / дизайн / театр / кіно / музика / спеціальні дослідження

Богдан Антків: Маєстро з династії диригентів. — К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 312 с.(п)
Антологія української кінокритики 1920-х. Том 3. Кіно/слово. — К.: Довженко-Центр, 200 с.(о)
Лариса БРЮХОВЕЦЬКА. Майстри кінозображення; Українська кінооператорська школа. Вибране. — К.: Кіно-Театр; Києво-Могилянська академія, 208+240 с.(п)
Ганна ВЕСЕЛОВСЬКА. Більше ніж театр; Сценографія. пошуки власної естетики (1920–2020); Альманах прем'єр Національного театру ім.І.Франка. 2016–2019. У 4 книжках. — К.: Антиквар, 328+304+72+72+72+72 с.(п+о)
ВУФКУ. Lost & Found. 1922–1930. — К.: Довженко-Центр, 256 с.(п)
Ренді ДАНКАН, Метью СМІТ, Пол ЛЕВІЦ. Сила коміксів. Історія, форма й культура. — К.: ArtHuss, 512 с.(о)
Стефан ЗАГМАЙСТЕР, Джессіка ВОЛШ. Краса. — К.: ArtHuss, 288 с.(ф)
Михайл Кауфман. Українська діалогія. — К.: Довженко-Центр, 300 с.(п)
Курбас: нові світи. — К.: Мистецький арсенал, 264 с.(п)
Володимир ЛЕСНЯК. Відтворення шрифтової спадщини: 40 оригінальних шрифтів. — К.: ArtHuss, 160 с.(о)
Сергій ЛИФАР. Роки жнив. — К.: Варто, 240 с.(п)
Девід ЛІНЧ, Крістін МакКЕННА. Кімната снів. — К.: Видавництво Жуванського, 640 с.(п)
Т.МАРУСИК, І.КОРОТУН. Архітектурне диво Чернівців. — Чернівці: Букрек, 324 с.(п)
Ендрю СЕЛБІ. Анімація. — К.: ArtHuss, 216 с.(о)

* номінувалося 28 видань

Красознавча і туристична література / етнографія / історія повсякдення / дорожні нотатки

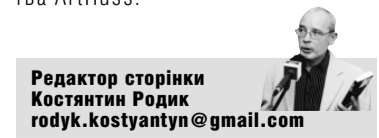
80 років ЦУМУ. Спеціальне видання. — К.: Антиквар, 260 с.(с)
Наталія АГЕСВА, Ольга ДРУГ. Київські адреси Михайла Врубеля. — К.: Антиквар, 120 с.(о)
Будова Києва (1921–1932). — К.: Варто, 180 с.(о)
Валерій ВОЙТОВИЧ. Українське Полісся. Зарічненський край: історія та культура. — Рівне: Видавець В.Войтович, 880 с.(п)
Ганна ВРОЧИНСЬКА, Галина СТЕЛЬМАЩУК. Історія традиційних українських прикрас. — К.: Балтія-Друк, 184 с.(п)
Петро ГАВРИЛИШИН, Роман ЧОРНЕНЬКИЙ. Станиславів: віднайдені історії. — Брустурів: Discursus, 256 с.(п)
Олеся ГРИЩЕНКО. Мої роки в Царгороді 1919–1920–1921. — Л.: Піраміда, 280 с.(п)
Мені Юрієл ДОВІ. Дівчина в Карпатах. — Л.: Априорі, 196 с.(п)
Етнографічні групи українців Карпат. Бойки; Гуцули; Лемки. — Х.: Фоліо, 576+384+368 с.(п)
Юрій ЛИСЯНСЬКИЙ. Навколосвітня подорож на шлюпі «Нева» (1803–1806). — К.: Темпора, 384 с.(п)
Дмитро МАЛАКОВ, Ірина МАЛАКОВА. У Києві 60-х. — К.: Варто, 312 с.(п)
Олена МОКРОУСОВА. Старий Печерськ: «Арсенал» і довкілля. — К.: Либідь, 88 с.(о)
Нова радість стала. Улюблені колядки та щедрівки. — К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 32 с.(с)
Герман ШТЕРНБЕРГ. Історія чернівецьких євреїв. — Чернівці: Видавництво 21, 136 с.(с)

* номінувалося 25 видань

помислити якісь вдосконалення. Та найчастіше «артхасівські» новинки детонують не так навіть радісно читацьке втішення, як шок сприйняття: такого ще не бачено! Це точно про іншого фігуранта нинішніх шорт-листів — книжку «Герой, Об'єкт, Фантом Віктора Сидоренка» з неймовірною видовою кваліфікацією у передмові: «Енциклопедія, лексикон, путівник, літопис, життєпис, абетка, читанка, колекція». Та про такі речі слід розмірковувати окре-

мо-уважно, бо після цієї книжки навіть суперорив «Лобода» може здатися «учорашинім днем» мистецького книговидання.

Тим часом Український інститут книги не закупив для бібліотек жодної сьогорічної новинки видавництва ArtHuss.

Редактор сторінки
Костянтин Родик
rodyk.kostyantyn@gmail.com

■ НАКРИВАЙМО СТОЛИ

«Хай святкує з нами вся наша родина!»

Рецепти ошатних страв від Оксани Костик із Закарпаття

Тетяна ЗІНЧЕНКО

Звісно, у пісні, яку винесено в заголовок, йдеться про велику родину нашого народу. Але карантин вніс певні корективи у цьогорічне святкування і надав цій метафорі прямого звучання: на цей раз святкуватимемо в родині. «І це також добре! — вважає Оксана Костик, чудова кулінарка з Іршави, що на Закарпатті, зразок і порадиця для багатьох господинь. — Бо родина — це основне, що є у нас, це те, що нас надихає, наш тил і наші крила».

Оксана Костик завжди жила родиною і заради родини. «Приготуй ще цю страву, вона була такою смачною!» — для неї найвища похвала і натхнення. Господня каже, що готування нітрохи не стомлює її, а навпаки — дає поштовх і для власного розвитку, і для самовдосконалення, і для творчості.

Пані Оксана — впевнена й успішна жінка, має дві вищі освіти, власну справу, а от бачите, як буває: хочеться творити на кухні, щоб бути потрібною рідним, щоб їм допомагати у такий спосіб, домашній, зручний, затишний. «Я — щаслива жінка!» — каже Оксана Костик і додає, що для цього не треба так багато, головне — щоб родина була дружна, здорова, щоб були взаєморозуміння і взаємопідтримка.

Діти — донечка-студентка, майбутня журналістка, і син, багаторазовий чемпіон України, призер чемпіонатів Європи та світу, — та чоловік підтримують маму і дружину та заслужено вважають її берегинею родини. «Наша квартира переповнена нагородами сина, медалями та кубками. Антоніна — успішна студентка. Діти — гордість та втіха всієї нашої родини», — каже щаслива берегиня родини.

Новорічне свято у родині Оксани Костик буде затишним і смачним. Господина має чудові рецепти і знає, що це будуть страви з тих, про які кажуть: «Хочу ще!».

Різдвяний сирник

А хто ж не скаже цього про сирник — легенду і казку смачної випічки? «Дуже люблю сирники. Це те, що завжди мені вдається і смакує всій моїй родині. Рецепти сама собі створюю. Пропоную спекти надзвичайно ніжний сирник із шоколадом», — заохочує до «смачної ніжності» на кухні Оксана Костик.

Форма 27 на 37.

Тісто: 250 г маргарину (масла), 200 г цукру, 100 г сметани, 2 жовтки, 30 г какао (темне), 350-400 г борошна.

Холодний маргарин перетираємо з борошном на крихту, додаємо жовтки, цукор, розпушувач, просіяне какао та замішуємо тісто. Виходить м'яке, трохи липкувате. Замотуємо в харчову плівку та ставимо в морозилку на пів години. Тим часом готуємо сирну масу: 2,3 кг сиру кисло-молочного, 150 г сметани, 8 яєць та 2 білки з тіста, 300 г цукру (можна й більше), 20 г ваніль-

Оксана Костик.

ного цукру, 2 пудинги (брала зі смаком вершків), 2 ложки кукурудзяного крохмалю.

Сир перебиваємо блендером разом зі сметаною та цукром. Додаємо жовтки, ваніль, пудинги, крохмаль. Окремо збиваємо білки та додаємо до сирної маси. Все ретельно змішуємо лопаткою. Маса виходить однорідна та повітряна, легко виливається.

Виймаємо тісто з морозилки, розкачуємо на пергаменті, вкривши і верх тіста пергаментом, щоб не прилипло. Переносимо у форму, формуємо бортики, вливаємо сирну масу. Випікаємо годину при температурі 170 градусів, але дивіться за своєю духовкою, до сухого сирника.

Вимикаємо духовку і залишаємо ще на пів години там охолоджуватися. Коли добре вистигне (3-4 год.), зверху поливаємо розтопленим шоколадом. Дуже пухкий і повітряний буде сирник.

Святковий торт — на найкращій події!

«Цей торт готувала на день народження синочка. Оскільки він полюбає різні ягоди в торті, тому використовувала смородинове та малинове конфі. Складається з трьох різних бісквітів», — розповідає Оксана Костик. Вона наголошує на барвах страв, відтінках і смаках — якщо рідна людина любить, приміром, ягоди, їх можна додати всюди, навіть до м'яса. А до торта — й поготів!

Отож корж білий: 6 білків, 5 ложок цукру, 6 ложок борошна, ложка кокоса (дрібного), пакетик ванільного цукру, пакетик розпушувача.

Збиваємо білки, додаючи поступово цукор до стійких піків, наприкінці — борошно, кокос, розпушувач. Випікаємо при температурі 180 градусів до сухої палички. Форму для торта брала d26.

Жовтий корж: 6 жовтків, яйце, 4 л. цукру, 6 ложок борошна, 50 г води + 50 г олії, 0,5 ч. ложки куркуми, пакетик розпушувача.

Збиваємо добре жовтки + 1 яйце, додаючи цукор до поблізнення, потім — воду, олію, напри-

кінці борошно, розпушувач та куркуму. Випікаємо так само, як попередній бісквіт — до сухої зубочистки.

Шоколадний бісквіт: 5 яєць, 5 ложок борошна, 5 ложок цукру, 4 ложки какао темного, 100 г олії, 100 г води, пакетик розпушувача, 0,5 чайної ложки соди (погасити оцтом).

Розділяємо білки і жовтки. До жовтків додаємо всі інгредієнти, наприкінці додаємо збиті білки. Випікаємо при температурі 180 градусів до сухої палички. Даємо добре охолонути і перерізаємо навпіл.

Готуємо малинове та смородинове конфі.

Смородинове конфі: 400 г смородинового пюре (сира смородина перемелена з цукром), 200 г води та 20 г желатину, розчиненого у 100 г води. Довести смородину до кипіння, після цього влити набухлий желатин. Процідити через густе сито в форму для застигання. Краще брати форму меншу, ніж торт. Так само — з малиною.

Крем: 1 кг сиру перетертого (можна сиркову масу), 500 г вершків, 200 г цукрової пудри, цедра з одного лимона, столова ложка лимонного соку, ваніль.

Вершки збити до стійких піків, додати частинами сир, пудру та цедру за смаком.

Для покриття використати білий ганаш: 400 г білого шоколаду розтопити на водній бані, зняти з вогню і додати 200 г масла кімнатної температури. Збивати міксером довго, поки маса не стабілізується.

Скласти торт: корж, крем, конфі, крем, корж — і так далі. Вийде дуже смачно і по-справжньому святково!

Салат морквяний

З ним також буде святково! Гарний салат на новорічний стіл: легкий, ошатний, барвистий. Салати на цьогорічному святкуванні — в особливому фаворі.

Потрібно: 2 шматки курячого філе (500 г), 5 яєць, 400 г маринованої кукурудзи, 400 г маринованих шампінйонів, 300 г твердого сиру, 300 г моркви по-корейськи, майонез, спеції за смаком (сіль, перець).

Приготування: куряче філе

Сирник.

Салат із морквою.

відварюємо, ріжемо на кубики. Так само нарізаємо твердий сир, яйця, гриби. Цибулю подрібнюємо. Додаємо моркву по-корейськи і заправляємо майонезом зі спеціями. І маєте смачний салат до свята!

Кнедлики на пару — з ними хоч на весілля!

«Кнедлики — відома святкова страва на Закарпатті. Їх готують на весіллях, подають майже на всіх святкових застіллях. Рецептів — безліч! Коріння цієї страви пішло з Чехії. Пропоную один із рецептів кнедликів на пару», — коментує ще одну цікаву страву Оксана Костик.

Дріжджове тісто: 600 г теплого молока, 50 г живих дріжджів, ст. л. цукру, 2 яйця, 100 г м'якого масла, 50 г олії, дрібка солі, приблизно 1 кг 200 г борошна, може піти і більше, все залежить від самого борошна.

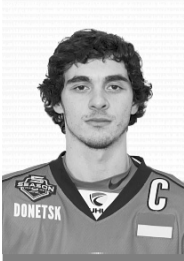
Приготування: у теплому молоці розвести дріжджі, додати цукор та 3-4 ложки борошна. Розмішати. Це опара. Залишити хвилини на 15, має вийти як шапка зверху, піднятися. Далі додаємо два яйця (окремо збити в мисці), розтоплене масло, сіль та поступово борошно, замішуємо тісто.

Тісто має бути туге, не прилипати до рук. Вимішуємо гарно, до еластичності. Наприкінці додаємо олію. Ставимо в тепле місце на 1,5-2 години для підняття.

«З готового тіста виробляємо кнедли. Це тісто підходить і для гамбургів, які я теж декілька зробила на парі. Коли сформували кнедлики, даємо пів години, щоб вони піднялись. Потім варимо на парі хвилин 20. Є різні способи варіння на парі, я використовувала спеціальну форму — сито з великими отворами, яке перед накладанням виробів треба добре змастити маслом. Отже, ставимо сито на каструлю, в якій кипить вода на слабкому вогні, вода не торкається сита. Зверху сито з кнедликami накриваємо кришкою, вона має бути висока, щоб при нагріванні вони добре піднімалися і не прилипали.

Готові кнедлики змащуємо, ще гарячі, маслом. А подають їх із різними сметанковими підливками. Це і куряча, і грибно, і просто овочева. Це смакота, готуйте завжди з любов'ю», — натхненно завершує рецепт господиня.

Бажаємо всім гарних свят! Готуйте з любов'ю для своїх рідних, нехай усім вдається! ■

Віктор Захаров
капітан ХК «Донбас» (Донецьк)**«Тренерський штаб «Донбасу» знайшов потрібний баланс та ігрові поєднання — все працює, як злагоджений механізм».**

Григорій ХАТА

Бажання якнайшвидше випробувати в дії новий біатлонний комплекс у Буковелі змусив організаторів чемпіонату країни закрити очі на окремі інфраструктурні недоліки спортивної арени. Найбільше нарікань у спортсменів викликало стрільбище. Якщо природний ривчак, який розділяє біатлоніста на вогневому рубежі з мішенями, можна віднести до особливостей ландшафтного дизайну, то нерівність профілю самого стрільбища становило суттєву проблему для стріляючих лижників та лижниць.

Мінімально за часом програвши спринт Ірині Петренко (до заміжжя Вавринець), срібна призерка цієї гонки Надія Белкіна заявила: «Звісно, промахи — це моя персональна провина, однак зі стрільбищем не все в порядку. Воно горбисте й не дуже рівне. Це також могло вплинути на мою влучність, адже пристрілку я робила на другій установці, а в гонці стріляла по четвертій, де був зовсім інший рельєф». Президент ФБУ Володимир Бринзак пояснив: «Сніг настрілюють гармати, й не завжди ідеально рівно його вдається розрівняти».

Хай там як, а в наступних перегонах — «персьюті» та мас-старті — Белкіна зробила правильні корективи й здобула впевнені перемоги. При цьому в чоловіків звитяги в усіх трьох персональних гонках дісталися Артему Тищенко. На найвищу сходинку п'єдесталу піднявся Артем і за підсумками естафетних перегонів, у яких перемогла збірна Чернігівської області (представниці цього ж регіону виграли й жіночу команду

■ БІАТЛОН

Бар'єрна перспектива

На біатлонному чемпіонаті країни на поверхню спливали усі недоліки нового комплексу для стріляючих лижників у Буковелі

Аби повністю відгородити гірськолижний підйомник від біатлонного стрільбища, бетонний мур має стати вдвічі вищим.

Фото з сайту sport.ua.

гонку).

А коли ж дійшла справа до заключного виду змагальної програми — змішаної естафети, — на поверхню спливає ще один інфраструктурний недолік, який змусив організаторів ЧУ відмовитися від стрільби під час «міксту». З'ясувалося, що

гірськолижний підйомник у Буковелі розташований позаду стрільбища й не на всі 100% відгороджений від біатлонного стрільбища. Згідно з проектом, захисним щитом має виступати висока бетонна стіна, проте, як зауважив Володимир Бринзак, будівельний підряд-

ник до старту ЧУ не встиг звести бар'єр потрібної висоти, аби він повністю перекрив зону видимості підйомника. «До нового року ця стінка повинна стояти. Але не треба з цього робити трагедії. Всі спортсмени — професіонали. Ніхто так високо не стріляє і в людей навмисне не

ціліться», — зауважив президент ФБУ.

Що ж до нового формату змагань, то, за словами однієї з учасниць «міксту» Олександри Меркушиної, лижний біг без стрільби — цікавий досвід. «У біатлоні я вперше мала можливість випробувати своїх суперниць не тільки в стрільбі, а й ходом, адже мала можливість стратегічно їх обходити», — поділилася емоціями Меркушина-молодша.

Після завершення змагань учасники чемпіонату — члени другої національної збірної — отримали довгоочікувану новорічну відпустку й заодно нагоду постежити за перебігом традиційної «Різдвяної гонки» в Німеччині.

Щоправда, через коронавірус цього року вона проходила не на критому стадіоні у Гельзенкірхені, а на відкритому повітрі в Рупольдингу.

Україну на цих комерційних змаганнях представляли Дмитро Підручний та Вікторія Семеренко. Зважаючи на не надто якісну передсезонну підготовку, втрутитися в розподіл різдвяних призів український дует не зміг. Мас-старт українська команда завершила п'ятою, а в гонці переслідування Підручний із Семеренко показали останній, дев'ятий, результат. ■

Григорій ХАТА

Зробивши напередодні виборів президента ФХУ гучну заяву-ультиматум щодо можливої зупинки чемпіонату, клуби-учасники української хокейної ліги доволі спокійно сприйняли їх підсумки. Вочевидь, під час «круглого столу» з керівництвом Мінмолодьспорту та ФХУ вдалося досягти компромісу в питанні участі професіональних клубів у хокейному житті країни. На офіційному сайті УХЛ уже прописані дати перших у новому році поєдинків ЧУ, тож можна припустити, що про скасування турніру вже не йдеться.

А втрачати такий чемпіонат, де точиться напружена боротьба, було б дуже прикро. Після болісного фіаско «Кременчуку» в «золотій» серії гри дещо іншого рівня нині демонструє «Донбас». А відтоді, як у міжсезоння місце Сергія Вітера на тренерському містку зайняв Ігор Чибірев, донецький клуб знову демонструє властивий для нього чемпіонський характер. У перших 20 матчах сезону «Донбас», на відміну від решти конкурентів, очок практично не втрачав, тож комфортно почувається в ролі безапеляційного лідера ЧУ. «Тренерський штаб знайшов потрібний баланс та ігрові поєднання — все працює, як злагоджений механізм», — так оцінив ситуацію в донецькій команді її капітан Віктор Захаров.

Водночас колишній очільник «Донбасу» Сергій Вітер днями працевлаштувався в Маріуполі. Перший для себе сезон у професіоналах місцева команда розпочала під орудою званого Олександра Сеуканди. Проте серйозних успіхів досягти «Маріуполь» не зміг. Шість перемог у 20 турах і шосте місце в турнірній таблиці — на такому проміжному підсумку керівники приазовського клубу вирішили провести ротацию головного тренера.

■ ХОКЕЙ

Гучний голос дебютантів

Чинний чемпіон країни перебуває в тіні, натомість лідерство в хокейному дивізіоні захопив титулований «Донбас»

■ ТАБЛО

Чемпіонат України. «Донбас» — «Білий барс» — 8:0, «Краматорськ» — «Крижані вовки» — 3:2 Б, «Маріуполь» — «Кременчук» — 3:7, «Дніпро» — «Сокіл» — 0:3.

Турнірне становище: «Донбас» — 37 (20 матчів), «Сокіл» — 30 (20), «Кременчук» — 29 (20), «Краматорськ» — 24 (18), «Дніпро» — 22 (20), «Маріуполь» — 12 (20), «Крижані вовки» — 7 (19), «Білий барс» — 6 (19).

«Я багатьох хлопців знаю. Поговоримо й будемо грати на повну», — заявив Вітер.

Дивлячись на здобутки «Маріуполя», можна сказати, що команда зависла між аутсайдерською зоною та когортою міцніших колективів. Новий очільник приазовців сподівається, що найближчим часом отримає кадрове підсилення і тоді його підопічні зможуть піднятися в турнірній таблиці.

Виглядає так, що «Маріуполь» вирішив не відставати від іншого новачка УХЛ із Донбасу, котрий без розкачки взявся штурмувати найвищі вершини. Під орудою білоруського наставника Павла Микучика хокеїсти «Краматорська» швидко віднашли потрібний ігровий ритм і вже навіть встигли відсвяткувати перемогу над лідером турніру.

У нинішньому сезоні хокеїсти «Донбасу» знову демонструють чемпіонський характер.

Фото з сайту uhl.ua.

Переконливо в першій фазі чемпіонату виглядає ще один новачок ліги — київський «Сокіл». Попри те, що на чемпіонат «соколята» заявили молодіжний складом, вихованці клубної школи гідно тримають удар. Проміжне друге місце в таблиці про ранги — добре свідчить про серйозне бажання столичного клубу повернутися на попередні рубежі. «У «Сокола» дружний та згуртований колектив, хлопці сповна відда-

ються грі», — зазначив молодий білоруський легіонер киян Павло Голубич.

Дещо в тіні наразі перебуває чемпіон, однак після виснажливого осіннього «плей-оф» з «Донбасом» воно й не дивно. Зрештою, до нової серії матчів на виліт ще досить далеко, й можна припустити, що наставник «Кременчука» Олександр Савицький добре знає, як розподілити сили на довгій дистанції. ■

СІМЕЙНІ ТРАДИЦІЇ

Нема обручки — нема забави

Як святкує Різдво британська королева

Дара ГАВАРРА

Пандемія ламає цьогоріч не лише плани, а й традиції. Так, британська королівська сім'я звикла зустрічати Різдво у замському палаці королеви — Сандрінгемі. Запрошеними могли бути лише члени родини, навіть існувало правило: немає обручки — нема за прошення. Родичі обмінювалися миломи подарунками з іронічним, а то й досить саркастичним підтекстом, адже що можна подарувати людям, у яких є все і навіть більше. Та цього року члени королівської сім'ї провели Святвечір кожен у своєму маєтку: королева Єлизавета з чоловіком святкували самі у Віндзорському замку, де вони перебувають на самоізоляції від початку пандемії; принц Чарльз із Камілою зустріли Різдво у своїй резиденції Хайгров у Глостершир; його син і спадкоємний принц Вільям із сім'єю святкував також у своїй резиденції — в Анмер-Холл, що в Норфолку. Звісно, родина обмінялася привітаннями та подарунками, правда, не особисто.

Напередодні свят герцогиня Кембриджська — Кетрін — згадала, як у своє перше Різдво в королівській родині переживала з приводу подарунка королеві, адже вибір презенту завжди нелегка справа, а якщо йдеться про вінценосну особу — й поготів, та ще й знаючи про традицію жартувати над членами родини... Тоді Кейт вирішила піти втроє до королеви і зробити подарунок своїми руками. Звісно, це могло закінчитися катастрофою, адже сюрприз міг не вдатися або ж не сподобатися королеві. Та все вийшло якнайкраще. Кетрін зготувала до святкового столу чатні за рецептом своєї бабусі, а бабуся-королева оцінила подарунок, поставивши страву на святковий стіл.

А от іншої невістки — Меган Маркл — не так повезло: у своє перше Різдво в Сандрінгемі вона

Кетрін — герцогиня Кембриджська.

подарувала королеві... іграшкового хом'ячка, який співає. Єлизавета розсміялася і з притаманним британцям гумором сказала, що він може скласти компанію її коргі — улюбленим песикам. Надовго хом'ячка не вистачило...

Варка ВОНСОВИЧ

«А опівночі карета перетвориться на гарбуз...» — у хто з дівчаток не пам'ятає цю фразу з казки про Попелюшку, коли вона вирушала на бал. Щось подібне трапилось з китайкою Лі, мешканкою міста Цюаньчжоу, правда, не опівночі, а опівдні чи приблизно, словом, одного дня. Правда, їхала китайська Попелюшка не в кареті, а в... рожевому дитячому автомобілі.

Камери відеоспостереження міста зафіксували на перехресті дивний транспортний засіб, який звернув на себе увагу правоохоронців Цюаньчжоу, адже не кожен день побачиш так на вулицях міста: серед стрімкого потоку автомобілів повільно рухався пластмасовий дитячий автомо-

ОВВА!

Карету подано!

До відділку поліції...

біль, увінчаний подобою корони на даху та прикрашений яскравими вогниками, що миготіли зусбіч. Саме на перехресті дивне авто збиралося зробити поворот, але його затримали поліцейські. За кермом сиділа дівчина, яка представилася як продавчиня магазину іграшок. За словами Лі (нашої Попелюшки), її керівник дав завдання відвезти дитячий автомобіль у парк розваг, щоб діти могли на ньому кататися.

Дівчина ж розсудила, що винаймати платформу для перевезення авто буде довго і дорого, тож вирішила зекономити час і гроші, тому зайнялася транспортуванням рожевого автодива особисто. Що ж, принаймні з одним завданням вона впоралася на «відмінно» — тепер Лі стала, хоч і ненадовго, зіркою новин, а це, можливо, сприятиме популяризації розваг на рожевому авто. Правда, не на вулицях міста, а в парку.

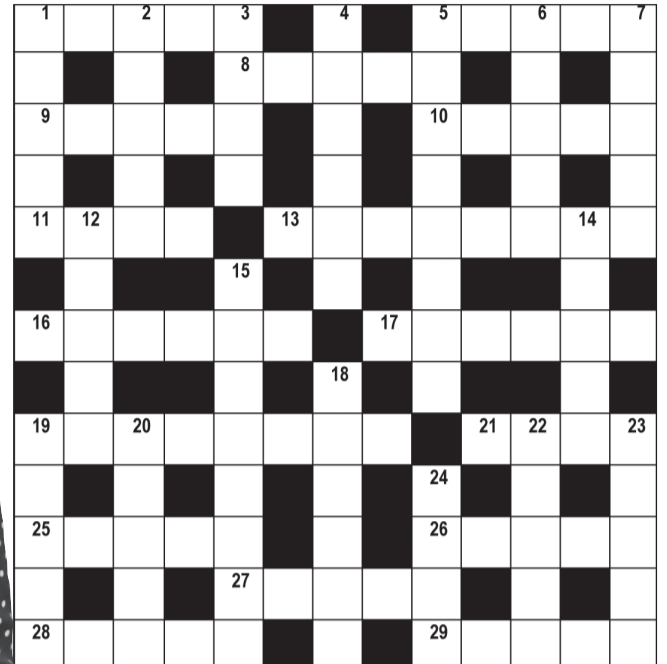
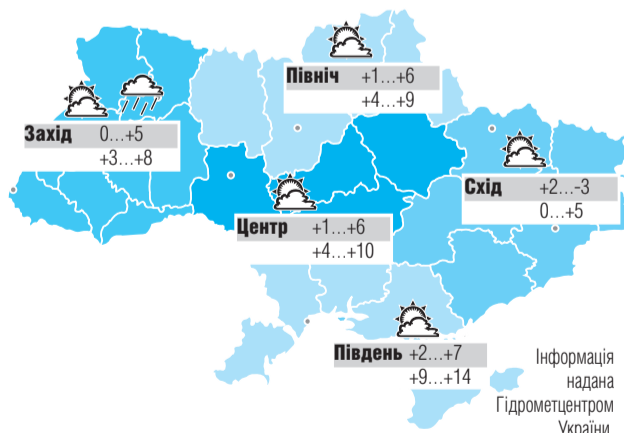
ПОГОДА

31 грудня за прогнозами синоптиків

Київ: хмарно, без опадів. Вітер південно-східний, 7-12 м/с. Температура вночі +4...+6, удень +6...+8.

Курорти Карпат: хмарно, опади, місцями значні. **Славське:** вночі +2...+4, удень +4...+6. **Яремче:** вночі +1...+3, удень +3...+5. **Міжгір'я:** вночі +3...+5, удень +5...+7. **Рахів:** уночі +2...+4, удень +6...+8.

29 грудня висота снігового покриву становила: **Дрогобич** — немає, **Стрий** — немає, **Славське** — немає, **Плай** — 3 см, **Міжгір'я** — немає, **Рахів** — немає, **Долина** — немає, **Івано-Франківськ** — немає, **Яремче** — 1 см, **Коломия** — немає, **Пожежевська** — 14 см.

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №130

По горизонталі:

1. Надмірне піднесення, високий стиль. 5. Французька письменниця, яку називали «чарівний маленький монстр». 8. Одне із верховних божеств в індуїзмі. 9. Гірський хребет у Молдові. 10. Американська валюта. 11. Здатність протистояти силі, оборона. 13. Український байкар і поет, автор слів романсу «Очи черные». 16. Засіб для витягування корка із пляшки. 17. Село в Середній Азії. 19. Предстоятель Православної церкви України. 21. Колишній прем'єр-міністр Польщі, голова і співзасновник партії «Громадянська платформа». 25. Смугастий «кінь». 26. Романтична поема Тараса Шевченка. 27. Популярний в Америці та Шотландії міцний алкогольний напій. 28. «Професія» Кості-одесита із відомої пісні. 29. Неприщеплена яблуня чи груша.

По вертикалі:

1. Місце для грішників. 2. Острівна країна в Тихому океані. 3. Отвір у стінці порожнистого органа або канал, що йде від хворого органа на поверхню тіла. 4. Епітет Бога в індуїзмі, що означає «повелитель» або «верховний повелитель». 5. Старовинний збірник законів, правових ухвал. 6. Тасьма, вишита золотими або срібними нитками, яку нашивають на одяг. 7. Парний орган, що відповідає за очищення організму від надлишків води та розчинених у ній кінцевих продуктів обміну речовин. 12. Стихийне лихо, яке пережив Ной. 14. Німецький Миколай, який в Америці отримав сани та

шестірку оленів. 15. Індіанський топірець. 18. Металевий панцир на грудях і спину для захисту від холодної та вогнепальної зброї. 19. Фермент, прискорювач біохімічних реакцій. 20. Рослина, корінь якої має протизастудний ефект. 22. Старовинне російське місто на Волзі. 23. Маленький син князя. 24. Результат докладених зусиль.

Кросворд №126 від 18—19 грудня

Кросворд №129 від 29 грудня

У зв'язку з новорічними святами наступний номер газети «Україна молода» з програмою телебачення на поточний тиждень вийде у вівторок, 5 січня.

ПРИКОЛИ

— Тату, а скажи, всі казки починаються зі слів «Жили-були»?
— Ні, синку. Найкращі казки починаються зі слів «Якщо ви проголосуєте за мене на виборах...»

— Ізю, я зроблю тебе сьогодні дуже щасливим.
— Саро, мені тебе дуже не вистачатиме.

— Сьомо, ти віриш у любов із першого погляду чи мені пройтися ще раз?

Кожна жінка мріє, щоб чоловік міг вгадувати її бажання, але при цьому не вмів читати думки.

Передплатні індекси: 60970, 1555
Наша адреса: 03047, Київ, пр. Перемоги, 50
Телефони редакції: 044-361-62-61;
з мобільного: 094-926-32-61
Електронна пошта редакції: ukrmoloda@ukr.net
Рекламне бюро: reklama-umoloda@ukr.net
Відділ реалізації: 454-84-41
sale_umoloda@ukr.net
«УМ» в інтернеті: http://www.umoloda.kyiv.ua

Відділи:
економіки — wagmer@ukr.net
культури, історії, суспільних проблем — vsamchenko@i.ua

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець —
ПП «Україна молода»
Свідоцтво про реєстрацію:
КВ №3386 від 29.08.98
© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.
Комерційні публікації виходять під рубриками:
«Український виробник», «Позиція», «Банківська справа»,
«Фінансова експертиза», «Здоровенькі були», «Це — працює!»,
«Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми»,
«Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння»,
«Вітасмо», «Любов і шана».
Матеріали із позначкою © друкуються на правах реклами

Газета друкується у видавництвах:
«Преса України» — у Києві Зам. 3009130
«Видавничий дім «Високий Замок» — у Львові Зам. блок № 642
Верстка та виготовлення фотоформ — комп'ютерний центр редакції «УМ», Газета виходить у вівторок, середу, п'ятницю—суботу (спільний номер)
Тираж 86734